

**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»**

**Факультет суспільних і прикладних наук
Кафедра архітектури та будівництва**

на правах рукопису

УДК 711.558

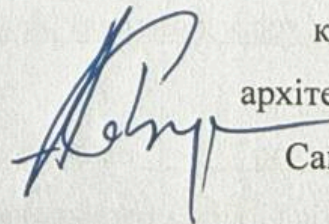
Кучерак Єлизавета Сергіївна

**АРХІТЕКТУРНА РЕОРГАНІЗАЦІЯ ТА РОЗВИТОК КУРОРТУ "ЧЕРЧЕ"
У С. ЧЕРЧЕ ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

Спеціальність 191 – « Архітектура та містобудування»
Кваліфікаційна робота на здобуття кваліфікації бакалавра

Науковий керівник:

к.арх., доцент кафедри
архітектури та будівництва
Савчук Андрій Іванович

Івано-Франківськ 2026

АНОТАЦІЯ

Метою дослідження бакалаврської роботи є розроблення концептуального рішення архітектурно-планувальної концепції реконструкції та подальшого розвитку курорту «Черче» з урахуванням сучасних вимог до лікувально-реабілітаційних закладів з урахуванням й інтеграцією особливостей природного середовища та історично сформованої структури комплексу.

В першому розділі розглянуто про курорт «Черче» розташовується на околицях однойменного села, Рогатинського району Івано-Франківської області. Просторове розміщення курорту є фундаментальним фактором, що зумовлюють його високий рекреаційний потенціал у структурі Прикарпатського регіону. А саме вигідним положенням відносно ключових обласних центрів Західної України: відстань до Львова становить близько 70 км, до Івано–Франківська – 65 км, а до Тернополя – приблизно 75 км.

В другому розділі розглянуто територію курорту «Черче» на сучасному етапі характеризується як така, що втратила свою первісну функціональну цілісність і перебуває у стані занепаду. Аналіз існуючого стану свідчить про занепад як природного середовища, так і архітектурно-планувальної структури комплексу. Водночас розташування курорту залишається надзвичайно привабливим з точки зору природних ресурсів, що створює передумови для його подальшої реновації.

Третій розділ представляє ландшафтну організацію території проектного об'єкту розглядається не просто як зовнішній благоустрій, а як невід'ємна частина цілісної терапевтичної системи, що інтегрує архітектуру в природне середовище міста. Основним принципом проектування стало збереження існуючого екологічного балансу ділянки, яка вже володіє

цінним ресурсом — густим масивом багаторічних дерев. У проєкті закладено ідею мінімального втручання в існуючий дендрофонд, оскільки дорослі дерева створюють необхідний психологічний бар'єр шуму автівок, забезпечуючи пацієнтам відчуття безпеки та стабільності. Для посилення оздоровчого ефекту та створення специфічного мікроклімату передбачено додаткове висадження рослин-фітонцидів.

В четвертому розділі розглянуто охорону праці у проєкті реконструкції курортно-реабілітаційного комплексу розглядається як невід'ємна складова формування безпечного, комфортного та функціонально ефективного середовища для пацієнтів, персоналу й відвідувачів. Архітектурно-планувальні рішення приймалися із врахуванням специфіки лікувально-реабілітаційного закладу, де особливого значення набувають питання безбар'єрності, безпеки пересування, мікроклімату та психоемоційного комфорту користувачів.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: КОНЦЕПЦІЯ РЕКОНСТРУКЦІЇ ТА ПОДАЛЬШОГО РОЗВИТКУ КУОРТУ «ЧЕРЧЕ», ЛІКУВАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНІ ЗАКЛАДИ, ПРИРОДНІ РЕСУРСИ, ЛАНДШАФТНА ОРГАНІЗАЦІЯ, БЕЗБАР'ЄРНІСТЬ, ОХОРОНА ПРАЦІ.

ЗМІСТ

ЗМІСТ	5
Вступ	6
Розділ 1. Історичний курорт «Черче». Обґрунтування відновлення рекреаційного потенціалу.	10
1.1. Розташування курорту «Черче» у структурі рекреаційної галузі регіону.	10
1.2. Історія курорту	12
1.3. Специфіка його лікувально – оздоровчих властивостей.	16
1.4. Досвід реорганізації історичних курортів та вимоги до їх архітектурної організації.	18
Розділ 2. Містобудівний аналіз території курорту. Архітектурна інвентаризація окремих об’єктів.	21
2.1. Дослідження існуючого стану території курорту.	21
2.2. Інвентаризація та обміри існуючих будівель.	23
2.3. Концепція функціонального зонування території курорту «Черче».	25
Розділ 3. Архітектурна реорганізація курорту.	28
3.1. Ландшафтна організація території.	28
3.2. Реконструкція існуючих будівель.	30
3.3. Обґрунтування загальної концепції.	34
РОЗДІЛ 4. ОХОРОНА ПРАЦІ ТА ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ.	37
4.1. Охорона праці	37
4.2. Цивільний захист	39
Загальні висновки.	42
Список використаних джерел	45

Вступ

У сучасних умовах зростає потреба у розвитку та модернізації санаторно-курортних закладів, які виконують важливу роль у системі лікування, реабілітації та оздоровлення населення. Особливого значення набуває оновлення існуючих курортних комплексів, оскільки значна частина їхньої матеріально-просторової структури сьогодні не повністю відповідає сучасним вимогам до комфорту, доступності та організації лікувально-рекреаційного середовища.

Санаторно-курортні комплекси є особливим типом архітектурного середовища, у якому поєднуються лікувальні, житлові, рекреаційні та громадські функції. Важливу роль у формуванні таких об'єктів відіграє навколишнє середовище, оскільки взаємодія архітектури з просторовим середовищем сприяє формуванню якісного перебування відвідувачів та ефективність оздоровчого процесу. Саме тому сучасна реконструкція курортів потребує комплексного підходу, який враховує як функціональні вимоги, так і особливості природного та історичного контексту території.

Одним із характерних прикладів санаторно-курортної архітектури Прикарпаття є курорт «Черче», розташований у селі Черче Івано-Франківської області. Курорт сформувався на базі природних лікувальних ресурсів та історично розвивався як бальнеологічний комплекс. Територія санаторію включає лікувальні корпуси, спальні будівлі, громадські та рекреаційні споруди, які формують єдину просторову структуру. Проте, значна частина існуючої забудови сьогодні потребує реконструкції та переосмислення відповідно до сучасних архітектурних, функціональних і технічних вимог.

У сучасному проектуванні санаторно-курортних закладів важливими є принципи функціональної гнучкості, безбар'єрності, енергоефективності та екологічності. Особлива увага приділяється створенню комфортного середовища для пацієнтів різних вікових категорій та маломобільним групам

населення. Водночас важливим завданням є збереження природного ландшафту та інтеграція архітектури у сформоване природне середовище.

Актуальність кваліфікаційної роботи:

1. Збереження та модернізація курортного комплексу «Черче» в умовах сучасного розвитку рекреаційної сфери
2. Розвиток лікувально-оздоровчого туризму та реабілітаційного середовища Прикарпаття
3. Формування сучасної архітектурно-планувальної організації курортних територій
4. Збереження природного ландшафту та історико-культурної цінності курорту «Черче»
5. Формування перспективної моделі розвитку малих курортних поселень України

Метою кваліфікаційної роботи є розроблення концептуального рішення архітектурно-планувальної концепції реконструкції та подальшого розвитку курорту «Черче» з урахуванням сучасних вимог до лікувально-реабілітаційних закладів з урахуванням й інтеграцією особливостей природного середовища та історично сформованої структури комплексу.

Для досягнення поставленої мети необхідно виконати такі **завдання**:

- проаналізувати існуючий функціонально-планувальний стан території та забудови курорту;
- визначити основні недоліки організації простору та функціональних зв'язків;
- розробити концепцію реконструкції та розвитку санаторно-курортного комплексу;
- сформувати архітектурно-планувальну структуру території;
- передбачити гармонійне поєднання нових об'ємів з існуючою забудовою та природним ландшафтом;
- забезпечити формування без бар'єрного та комфортного середовища;

- розробити загальну архітектурну концепцію курортного комплексу.

Об'єкт і предмет дослідження: об'єктом дослідження є територія та окремі будівлі курорту «Черче» як санаторно-курортного комплексу у структурі рекреаційного середовища.

Предметом дослідження є архітектурно-планувальна реорганізація та розвиток курорту «Черче».

Методи дослідження: під час виконання кваліфікаційної роботи було використано загальнонаукові та спеціальні методи дослідження. Основним методом є аналіз наукової, навчальної та нормативної літератури з питань проектування санаторно-курортних закладів і реконструкції рекреаційних комплексів. Також застосовано порівняльний аналіз вітчизняного та зарубіжного досвіду проектування і модернізації курортних територій.

У процесі проектування використовувалися метод функціонального зонування території, що дозволяє впорядкувати лікувальні, житлові, рекреаційні та господарські функції комплексу, а також метод архітектурного комп'ютерного моделювання для формування оптимальної об'ємно-просторової структури об'єкта.

Практичне значення кваліфікаційної роботи полягає у розробленні архітектурно-планувальної концепції реконструкції курорту «Черче», яка може бути використана як приклад модернізації подібних санаторно-курортних комплексів. Запропоновані у роботі рішення спрямовані на формування сучасного лікувально-рекреаційного середовища, що забезпечує комфортні умови для лікування, реабілітації та відпочинку.

Розроблена концепція передбачає вдосконалення функціональної організації території, оновлення існуючих будівель та створення нових громадських і рекреаційних просторів. Особливу увагу приділено раціональному плануванню території та взаємодії архітектури з природним ландшафтом, що сприяє формуванню гармонійного середовища курорту.

Таким чином, запропоновані у кваліфікаційній роботі рішення можуть бути використані як основа для подальшої модернізації санаторно-курортних закладів та сприяти підвищенню якості лікувально-рекреаційного середовища.

Структура кваліфікаційної роботи: кваліфікаційна робота складається з проектної частини з представленням графічних матеріалів та пояснювальної записки, яка включає вступ, основну частину, висновки та список використаних джерел.

Розділ 1. Історичний курорт «Черче». Обґрунтування відновлення РЕКРЕАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ.

1.1. Розташування курорту «Черче» у структурі рекреаційної галузі регіону.

Курорт «Черче» розташовується на околицях однойменного села, Рогатинського району Івано-Франківської області. Просторове розміщення курорту є фундаментальним фактором, що зумовлюють його високий рекреаційний потенціал у структурі Прикарпатського регіону. [8] А саме вигідним положенням відносно ключових обласних центрів Західної України: відстань до Львова становить близько 70 км, до Івано-Франківська – 65 км, а до Тернополя – приблизно 75 км.[24] Що забезпечує рівновіддалену доступність до основних транспортних вузлів регіону.

У структурі рекреаційно-бальнеологічної системи регіону курорт «Черче» займає окреме місце, відрізняючись від таких відомих курортів, як Трускавець, Моршин чи Східниця, які орієнтовані переважно на лікування захворювань шлунково-кишкового тракту та обміну речовин. Натомість курорт спеціалізується на лікуванні захворювань опорно-рухового апарату та ревматологічних патологій із використанням сірководневих мінеральних вод і торфових лікувальних грязей. За характером лікувальних ресурсів курорт «Черче» належить до групи бальнеологічних закладів, подібних до курортів Немирів, Шкло та Брусниця, де основою лікувального процесу є використання сульфідних мінеральних вод та пелоїдів [26].

Для пацієнтів із захворюваннями опорно-рухового апарату, на яких спеціалізується медично-оздоровчий заклад «Черче», відстань між медичними закладами є критичним терапевтичним фактором, що дозволяє мінімізувати тривалі статичні навантаження під час переїзду. Короткий час у дорозі запобігає загостренню больових синдромів, які часто провокуються вібрацією та вимушеним сидячим положенням, що особливо важливо для маломобільних груп населення [27]. Вигідна логістика не лише спрощує доступ до лікувальної

бази, а й сприяє збереженню отриманого бальнеологічного ефекту після завершення курсу, оскільки пацієнт уникає стресового фізичного виснаження на зворотному шляху. Таким чином, географічне розташування закладу виступає прямою медичною перевагою, що є невід'ємною частиною ефективної реабілітації.

Курорт вигідно вирізняється не лише транспортним розташуванням, але й природними, кліматичними та ландшафтними умовами. Територія розташована на південно-західній окраїні Подільської височини у долині річки Потік — притоки Гнилої Липи [24]. Рельєф місцевості сформований хвилястими пагорбами та долинною структурою, що створює сприятливі мікрокліматичні умови та частково захищає територію від сильних вітрів. Поєднання лісових масивів, відкритих рекреаційних просторів і природного рельєфу формує комфортне середовище для лікування та відпочинку [5].

Гідрогеологічні умови території зумовлюють наявність природних мінеральних джерел, які є основою функціонування курорту. Геологічна структура місцевості представлена відкладами неогенового періоду, зокрема вапняками, гіпсами та іншими осадовими породами, що беруть участь у формуванні сірководневих мінеральних вод. Важливим природним ресурсом є також торфові грязі, які використовуються у лікувально-реабілітаційних процедурах [4]. Черченські природні ресурси необмежені і невичерпні: запаси лікувальних грязей, які залягають на площі 9 гектарів шаром товщиною 8-9 метрів, становлять щонайменше 300 тисяч тон. Після використання грязі повертають на місце залягання і, за висновками науковців, упродовж десяти років цінна торф'яна маса повністю відновлює свої властивості. [29].

Клімат території характеризується як помірно-континентальний із м'якою зимою та теплим літом без різких температурних коливань. [24] Значний вплив на формування рекреаційного середовища мають навколишні змішані ліси, які виконують санітарно-захисну та фітомеліоративну функцію, сприяючи покращенню якості повітря та створенню сприятливого середовища для оздоровлення [3].

1.2. Історія курорту

Формування курорту «Черче» відбувалося поступово — від побутового застосування природних лікувальних ресурсів до створення організованого санаторно-курортного комплексу з чіткою архітектурно-планувальною структурою. Перший етап розвитку припадає на другу половину XIX століття, коли лікування на основі місцевих сірководневих джерел та торфових грязей мало неорганізований характер і здійснювалося без спеціалізованої інфраструктури. Просторове середовище курорту було інтегроване у структуру сільської забудови: купелі облаштовувалися у господарських будівлях, а для процедур використовувалися дерев'яні бочки та примітивні ванни. Таким чином, початкова архітектура курорту носила тимчасовий і пристосований характер та не передбачала цілісної планувальної організації.

Перехід до організованого курортного будівництва розпочався у 1920х роках, коли було здійснено перші спроби формування спеціалізованої лікувально-рекреаційної інфраструктури. Важливим етапом стало спорудження у 1926–1927 роках першої купелевої лазні за проектом архітектора Роман Грицай. Будівля була виконана з дерева та мала функціонально організовану структуру з кабінами для сірчаних ванн і допоміжними технічними приміщеннями. Архітектурно споруда вирішувалася як компактний об'єм із двосхилим дахом та природною вентиляцією, що відповідало санітарним вимогам того часу. Важливою інженерною особливістю стало впровадження системи подачі мінеральної води трубами від нагрівального котла, що свідчило про перехід до більш організованої курортної інфраструктури.

Наступний етап розвитку пов'язаний із формуванням цілісного курортного середовища. У 1929 році було розроблено генеральний план забудови території, який передбачав створення парку, мережі алей, будівництво нових пансіонатів і розширення водолікарні. Саме в цей період уперше застосовується комплексний підхід до організації простору, що включав функціональне зонування території, організацію пішохідних маршрутів та інтеграцію природного ландшафту в архітектурну композицію.

Центральним громадським об'єктом курорту міжвоєнного періоду стала будівля «Палатка», спроектована архітектором Євген Нагірний. Будівля виконувала функцію композиційного та громадського центру курорту. У її структурі поєднувалися їдальня, зал для дозвілля та концертів, адміністративні приміщення, буфет і готельні кімнати. Об'ємно-просторове рішення формувалося як двоповерхова споруда з великим центральним залом і відкритістю до навколишнього середовища. Така типологія відповідала європейській традиції курортних курзалів, які виступали не лише лікувальними, а й соціально-культурними центрами [19].

Паралельно формувалася система житлової забудови курорту. У 1920–1930х роках були збудовані пансіонати «Роксоляна», «Надія», «Оселя» та інші споруди для проживання відпочивальників. Ці будівлі мали переважно двоповерхову структуру, відкриті балкони, дерев'яні декоративні елементи та орієнтацію на природний ландшафт. Їх архітектура поєднувала риси регіональної забудови та курортної естетики міжвоєнного періоду. [1]. Просторово вони формували окрему житлову зону, пов'язану з лікувальним ядром системою алей і прогулянкових маршрутів.

Важливу роль у формуванні архітектурного середовища відігравав благоустрій території. Було створено мережу прогулянкових алей, квітників і рекреаційних майданчиків, організовано маршрути у прилеглому лісовому масиві [21]. Ландшафт став невід'ємною складовою композиції курорту, а природне середовище активно інтегрувалося в систему лікувально-рекреаційного простору

З приходом у 1939 році радянської влади «буржуазно-націоналістичну» назву «живець» (похідну від «життя») замінили на «санаторій», який перейшов у підпорядкування профспілок. Без капітального ремонту оригінальні споруди почали втрачати привабливість, деякі з них, приміром вілли «Роксоляна» та «Надія», зруйнували свідомо, нібито для того, щоб розчистити територію «під великі світлі корпуси». А в 1983 році, в період правління генерала КДБ, Генсека

КПРС Юрія Андропова, хтось посеред ночі знищив і «Богданівку», аби стерти з лиця землі пам'ять про Богдана Лепкого [29].

Курорт зазнав суттєвих змін, пов'язаних із переходом до державної системи санаторно-курортного лікування. Архітектурно-просторовий розвиток цього періоду характеризувався функціоналізмом, стандартизацією та орієнтацією на масове оздоровлення населення. Існуюча міжвоєнна структура частково збереглася, однак приватні пансіонати та громадські об'єкти були націоналізовані й інтегровані у централізовану систему санаторію [19].

У 1950–1980х роках, на території курорту активно здійснювалося капітальне будівництво [9]. Зводилися типові спальні корпуси, лікувальні будівлі та господарські споруди із цегли та залізобетону. Архітектура цього періоду характеризувалася лаконічністю форм, типовими проектними рішеннями та відсутністю індивідуальної художньої виразності. Просторова структура комплексу формувалася за принципами радянського функціонального зонування: лікувальні корпуси утворювали центральне ядро, а житлові корпуси групувалися навколо нього та з'єднувалися системою алей [7].

Поряд із розвитком інженерної та лікувальної інфраструктури радянський період супроводжувався значними втратами історичного архітектурного середовища [9]. Частина дерев'яних пансіонатів міжвоєнного періоду була знесена через аварійний стан або втратила своє первісне призначення. Зокрема, поступово були втрачені окремі корпуси пансіонатів «Роксоляна» та «Оселя», а також низка малих архітектурних форм і рекреаційних павільйонів. На місці частини історичної забудови споруджувалися типові радянські корпуси, виконані за уніфікованими проектами. Такі будівлі значно перевищували попередню забудову за масштабом та порушували сформований людський масштаб курортного середовища [1].

Суттєвих змін зазнала й будівля «Учительська спілка». У радянський період її внутрішня структура була перебудована відповідно до нових функціональних потреб, а частина декоративних елементів і архітектурних деталей була втрачена [9]. Також спрощувався благоустрій території: зникали

декоративні квітники, дерев'яні павільйони та елементи курортного дизайну, які формували індивідуальний образ курорту у міжвоєнний період.

Попри це, у радянський час було модернізовано інженерну інфраструктуру комплексу. На території курорту впроваджено централізоване водопостачання, каналізацію та тепlopостачання, розширено систему лікувальних процедур і благоустрою [9]. Однак загальна архітектурна якість середовища поступово знижувалася через домінування типового будівництва та втрату регіональної архітектурної ідентичності.

Після проголошення незалежності України курорт «Черче» опинився у складних економічних умовах, що негативно вплинуло на його подальший розвиток [28]. Зменшення державного фінансування санаторно-курортної сфери, скорочення кількості відпочивальників та загальний занепад системи профспілкових санаторіїв призвели до поступового погіршення технічного стану будівель і території комплексу. Частина корпусів використовувалася лише частково, а окремі споруди були законсервовані або залишилися без експлуатації.

У 1990–2000х роках курорт функціонував із обмеженим навантаженням, однак суттєвої модернізації не проводилося [19]. Інженерна інфраструктура поступово застарівала, погіршувався стан фасадів, внутрішніх приміщень та благоустрою території. Водночас зберігалася основна планувальна структура комплексу та природний ландшафт, що становить важливу основу для подальшої реконструкції [3].

У наступні роки функціонування курорту ставало дедалі менш ефективним, а частина будівель опинилася в аварійному або напівзруйнованому стані [26]. Відсутність комплексної програми розвитку та інвестицій призвела до поступового занепаду значної частини території. Згодом діяльність курорту була фактично припинена, а окремі будівлі втратили своє первісне функціональне призначення.

1.3. Специфіка його лікувально – оздоровчих властивостей.

Специфіка лікувально-оздоровчих властивостей курорту «Черче» базується на унікальному поєднанні природних лікувальних факторів — сульфідних мінеральних вод та торфових пелоїдів, які формують основу бальнеогрязевого лікування та забезпечують високу ефективність санаторно-курортної реабілітації [26]. Курорт спеціалізується на лікуванні захворювань опорно-рухового апарату, нервової системи, периферійних судин, а також на відновленні організму після травм і неврологічних порушень. Основним лікувальним чинником є сульфідно-сульфато-гідрокарбонатно-кальцієві мінеральні води з вмістом сірководню 30–60 мг/л та низькою мінералізацією 0,4–0,8 г/л, що забезпечує м'який, але ефективний вплив на організм людини [4]. Під час проведення бальнеологічних процедур сірководень проникає крізь шкірні покриви, активізує периферійний кровообіг, покращує мікроциркуляцію та стимулює тканинний обмін [23]. Завдяки цьому покращується постачання тканин киснем і поживними речовинами, активізуються процеси регенерації та зменшуються запальні процеси в організмі [23].

Основними водолікувальними процедурами курорту є кліматолікування; сірководневі ванни; штучні ванни; грязелікування; апаратна фізіотерапія; лікувальний масаж; лікувальна фізкультура в тому числі механотерапія. [18] Для проведення таких процедур використовуються спеціалізовані бальнеологічні ванни, системи підігріву та подачі мінеральної води, обладнання для гідромасажу та насосні системи циркуляції води. Сірководневі ванни мають виражену протизапальну, знеболювальну та судинорозширювальну дію, тому широко застосовуються при лікуванні остеохондрозу, артритів, поліартритів, ревматичних уражень суглобів та захворювань хребта [20]. Підводний душ—масаж поєднує вплив теплої мінеральної води та механічного масажу водяними струменями, що сприяє покращенню кровообігу, розслабленню м'язів і зменшенню больового синдрому. Лікувальні душі стимулюють нервову

систему, покращують тонус судин та позитивно впливають на загальний функціональний стан організму.

Важливою особливістю лікування на курорті є застосування торфових грязей низинного походження, які видобуваються у заплаві річки Гнила Липа [6]. Торфові пелоїди характеризуються високою теплоємністю, пластичністю та значним вмістом біологічно активних компонентів — гумінових кислот, мікроелементів та органічних речовин. Основною процедурою є пелоїдотерапія — лікування за допомогою грязьових аплікацій, обгортань та місцевих грязьових компресів. Для проведення таких процедур використовуються грязелікувальні кабінки, підігрівальні установки, спеціальні ванни та системи зберігання і регенерації пелоїдів. Перед використанням грязі нагріваються до необхідної температури, після чого наносяться на окремі ділянки тіла або на все тіло пацієнта залежно від призначеного курсу лікування [20].

Тепловий вплив торфових грязей забезпечує глибоке прогрівання тканин, покращує кровообіг, стимулює обмінні процеси та сприяє розслабленню м'язів. Одночасно біологічно активні компоненти проникають крізь шкіру та чинять протизапальний, регенеративний і знеболювальний ефект. Пелоїдотерапія ефективно застосовується при лікуванні деформуючих артрозів, ревматоїдних уражень, наслідків травм, порушень периферійного кровообігу та хронічних запальних процесів [4]. Під впливом грязелікування покращується рухливість суглобів, зменшується набряковість тканин та нормалізується функціональний стан нервової системи [20].

Окреме місце в лікувально-реабілітаційному процесі займають фізіотерапевтичні процедури, які поєднуються з водо— та грязелікуванням. Комплексне поєднання природних лікувальних факторів і сучасних фізіотерапевтичних методів значно підвищує ефективність лікування та скорочує терміни реабілітації [26].

Важливою складовою лікування є лікувальна фізична культура та кінезотерапія, які застосовуються для відновлення рухових функцій після травм, інсультів та захворювань опорно-рухового апарату [14]. Для цього

використовуються спеціально обладнані зали лікувальної фізкультури, реабілітаційні тренажери, масажні кабінети та приміщення для механотерапії. Комплекс процедур підбирається індивідуально відповідно до стану пацієнта, що дозволяє забезпечити ефективне відновлення фізичної активності та покращення загального самопочуття.

1.4. Досвід реорганізації історичних курортів та вимоги до їх архітектурної організації.

Досвід реорганізації курортів, подібних до курорту Черче, свідчить про поступовий перехід від вузькоспеціалізованої санаторно-лікувальної моделі до багатофункціональних рекреаційно-туристичних комплексів. У більшості країн Центральної та Східної Європи, а також в Україні, колишні бальнеологічні курорти трансформуються шляхом модернізації матеріально-технічної бази, залучення інвестицій та розвитку туристичної інфраструктури [26].

Зокрема, досвід курорту Трускавець демонструє формування багатофункціонального курортного середовища, де поряд із санаторіями функціонують готелі, СПА-комплекси та об'єкти дозвілля, що забезпечує широкий спектр послуг для різних категорій відпочивальників [22]. Важливим етапом розвитку стало впровадження інвестиційних механізмів, зокрема створення спеціальної економічної зони «Курортполіс Трускавець», що сприяло модернізації існуючих об'єктів та залученню приватного капіталу [2].

У процесі реорганізації значна увага приділялася реконструкції застарілих санаторіїв і створенню нових об'єктів підвищеного рівня комфорту. Частина санаторіїв була перебудована або замінена сучасними готельно-оздоровчими комплексами, орієнтованими на сучасні ринкові вимоги [2]. Водночас модернізація включала оновлення інженерної інфраструктури, реконструкцію бюветів мінеральних вод та покращення якості обслуговування [10].

Подібні процеси спостерігаються і в Моршині, де курорт еволюціонував від локального лікувального центру до повноцінного курортного середовища з

розвиненою рекреаційною функцією. При цьому зберігається медична спеціалізація, але активно розвивається туристична інфраструктура [26].

У європейській практиці, зокрема в Карлових Варах, реорганізація курортів передбачала комплексний підхід, що включав не лише модернізацію лікувальної бази, але й відновлення історичного середовища, формування якісного публічного простору та інтеграцію у міжнародний туристичний ринок [31].

Для кваліфікаційної роботи важливо враховувати основні містобудівні та архітектурні вимоги, що випливають із цього досвіду. Передусім необхідно забезпечити функціональне зонування території з чітким розмежуванням лікувальних, житлових, рекреаційних та господарських зон при збереженні їх взаємозв'язку. Важливим є формування пішохідно-орієнтованого середовища з обмеженням транспортного руху, що відповідає оздоровчому характеру курортів [10].

Не менш суттєвим є збереження та раціональне використання природних лікувальних ресурсів, які становлять основу функціонування курорту.

Сучасний підхід також передбачає розвиток туристичної та комерційної інфраструктури, що забезпечує економічну життєздатність курорту, однак із збереженням балансу між лікувальною та рекреаційною функціями [17].

У зарубіжній практиці значний досвід реорганізації курортних територій демонструють курорти Німеччини, Австрії та Угорщини, де модернізація здійснювалася на основі поєднання історичної спадщини, природного середовища та сучасної туристичної інфраструктури. Зокрема, курорт Баден-Баден у Німеччині трансформувався з традиційного бальнеологічного центру у багатофункціональний рекреаційний комплекс міжнародного значення. Реконструкція передбачала оновлення санаторно-лікувальної бази, розвиток культурно-розважальної інфраструктури, створення сучасних СПА-комплексів та адаптацію історичних будівель до нових функцій [32]. Особлива увага приділялася благоустрою громадських просторів і збереженню природного ландшафту як важливої складової оздоровчого середовища [31].

Подібний підхід застосовувався і на курортах Австрії, зокрема в Бад-Гаштайні, де реорганізація курортного середовища була спрямована на інтеграцію лікувально-оздоровчої функції з активним туризмом. У процесі модернізації здійснювалася реконструкція історичних готелів та санаторіїв із впровадженням сучасних технологій енергоефективності та безбар'єрності. Одночасно розвивалася туристична інфраструктура — мережа пішохідних маршрутів, громадських просторів, спортивно-рекреаційних об'єктів, що дозволило забезпечити цілорічне функціонування курорту [30].

Важливим прикладом є також курорт Хевіз в Угорщині, де розвиток базувався на раціональному використанні природних лікувальних ресурсів та екологічному підході до реконструкції території. Реорганізація включала модернізацію лікувальних корпусів, створення сучасних велнес-центрів і реконструкцію прибережних зон навколо термального озера. При цьому архітектурно-планувальні рішення були спрямовані на мінімальне втручання у природний ландшафт та збереження екологічної рівноваги території [33].

Закордонний досвід також демонструє важливість диверсифікації функцій курортів. Більшість сучасних європейських курортів поєднують лікувально-оздоровчу діяльність із культурним, спортивним та екологічним туризмом, що дозволяє підвищити економічну ефективність та конкурентоспроможність курортних територій [34]. Це особливо актуально для курорту Черче, де перспективним є поєднання бальнеологічного потенціалу з рекреаційними та туристичними функціями на основі комплексної реконструкції території.

Таким чином, досвід реорганізації подібних курортів свідчить про необхідність комплексної трансформації, що поєднує модернізацію інфраструктури, розвиток нових функцій, підвищення рівня комфорту та збереження природного потенціалу території, що є актуальним для подальшого розвитку курорту Черче.

Розділ 2. Містобудівний аналіз території курорту. Архітектурна інвентаризація окремих об'єктів.

2.1. Дослідження існуючого стану території курорту.

Територія курорту «Черче» на сучасному етапі характеризується як така, що втратила свою первісну функціональну цілісність і перебуває у стані занепаду. Аналіз існуючого стану свідчить про занепад як природного середовища, так і архітектурно-планувальної структури комплексу. Водночас розташування курорту залишається надзвичайно привабливим з точки зору природних ресурсів, що створює передумови для його подальшої реновації.

Архітектурне середовище курорту представлене будівлями різного функціонального призначення, зведеними переважно у другій половині ХХ століття. Їх об'ємно-просторові рішення відповідають принципам типової радянської архітектури, що характеризується раціональністю, простотою форм та відсутністю виразної індивідуалізації. У планувальній структурі простежується наявність спальних корпусів, лікувальних приміщень та громадських будівель. Проте нині більшість цих об'єктів перебувають у занедбаному стані.

Фасади будівель мають значні пошкодження: відшарування облицювальних матеріалів, тріщини, сліди довготривалого впливу атмосферних чинників. Віконні заповнення частково зруйновані або втратили герметичність. Окремі конструктивні елементи, включаючи покрівлі та балкони, перебувають у незадовільному стані. Це свідчить про тривалу відсутність капітального ремонту та експлуатації.

Внутрішній стан будівель також є незадовільним. Інтер'єри приміщень демонструють високий рівень фізичного зносу: пошкоджене оздоблення, сліди протікань, зруйновані стелі та підлоги, зношені або повністю втрачені інженерні комунікації. Актова зала, попри збережену просторову структуру, втратила свою функціональність через руйнування елементів освітлення,

стельових конструкцій та меблів. Коридори і службові приміщення перебувають у стані, що не відповідає жодним сучасним експлуатаційним вимогам.

Функціональна організація території фактично відсутня. Просторові зв'язки між будівлями порушені, система пішохідних шляхів не сформована, благоустрій території відсутній. Територія виглядає фрагментованою, без чітко виражених зон відпочинку, лікування чи обслуговування. Втрата функціонального зонування є однією з ключових проблем, що унеможливорює ефективне використання курорту.

Інженерна інфраструктура перебуває у критичному стані. Системи водопостачання, каналізації, електропостачання та опалення або не функціонують, або потребують повної заміни. Відсутність належного дренажу сприяє локальному перезволоженню території, що негативно впливає як на стан будівель, так і на ландшафт.

Існуючий стан рослинності санаторію «Черче» загалом характеризується як відносно сприятливий, оскільки територія зберегла значну кількість деревно-чагарникових насаджень, що формують лікувально-рекреаційне середовище курорту. За результатами інвентаризації, проведеної у межах дослідження, на території санаторію виявлено 44 види дендрофлори. Основу зелених насаджень складають як хвойні, так і листяні породи, серед яких переважають ясен звичайний, клен гостролистий, липа серцелиста, гіркокаштан звичайний, ялина європейська, береза повисла та робінія псевдоакація. Значну роль у формуванні просторової структури озеленення відіграють також декоративні чагарники та інтродуковані види рослин.

Важливою особливістю території є наявність хвойних насаджень, зокрема туї західної та туї складчастої, які формують основу хвойної композиції парку та створюють виразні ландшафтно-просторові акценти. Ці види добре адаптовані до місцевих умов, характеризуються задовільним станом і виконують не лише декоративну, а й санітарно-гігієнічну функцію, сприяючи покращенню мікроклімату території.

Проведене обстеження показало, що переважна більшість дерев перебуває у доброму або задовільному стані. Зокрема, близько 42 % насаджень оцінено як «добрі», ще 42 % — як «задовільні». Разом з тим частина дерев має ознаки пошкодження, старіння та втрати декоративності. Виявлено окремі екземпляри із сухими гілками, механічними ушкодженнями стовбурів, порушенням напрямку росту та ознаками ураження шкідниками чи хворобами. Особливої уваги потребують старовікові дерева, які через вікові зміни поступово втрачають стійкість і потребують санітарно-оздоровчих заходів.

Суттєвим чинником впливу на стан озеленення є тривала експлуатація території без достатнього оновлення зелених насаджень. Частина рослинності сформувалася ще у попередні десятиліття функціонування курорту, тому сьогодні потребує реконструкції та поступового відновлення.

Ландшафтно-планувальна структура території санаторію має значний потенціал для подальшого розвитку. Озеленення виконує не лише естетичну роль, а й безпосередньо впливає на формування комфортного лікувально-оздоровчого середовища. Поєднання деревної рослинності, відкритих просторів та природного оточення створює сприятливі умови для рекреації, відпочинку та оздоровлення відвідувачів курорту.

Сукупність виявлених факторів свідчить про те, що курорт «Черче» втратив свою рекреаційну привабливість та функціональну спроможність. Основними причинами цього є фізичне старіння будівель, відсутність належного утримання території, деградація природного середовища та руйнування інженерної інфраструктури.

2.2. Інвентаризація та обміри існуючих будівель.

Інвентаризація існуючої забудови курорту «Черче» виконана на основі натурного обстеження території, фотофіксації, а також аналізу наявних графічних матеріалів, зокрема схеми генерального плану та евакуаційних планів окремих будівель. Проведене дослідження дозволило встановити склад,

функціональне призначення та планувальні особливості основних об'єктів комплексу.

Згідно з наявною схемою території, курорт включає лікувально-діагностичний корпус, поліклініку, бальнеогрязелікарню, адміністративний корпус, декілька спальних корпусів (№1–4), а також громадські будівлі, зокрема їдальню з клубом, готель, допоміжні споруди та елементи благоустрою. Просторова організація території має лінійно-розосереджений характер із формуванням функціональних зон, пов'язаних системою внутрішніх проїздів та пішохідних зв'язків.

Аналіз евакуаційних планів дозволив уточнити внутрішню структуру окремих будівель. Зокрема, спальний корпус №1 має коридорну систему планування з двостороннім розміщенням кімнат. Уздовж головного коридору розташовані житлові приміщення, а також допоміжні функції — санвузли, процедурні кабінети, кімнати персоналу. Вертикальні комунікації представлені сходовими клітками, розміщеними в торцях або вузлах будівлі, що відповідає типовим проектним рішенням санаторно—курортних закладів.

Будівля клубу-їдальні характеризується більш відкритою планувальною структурою. Згідно з планом, центральну частину займає великий зал (ймовірно, обідній або актовий), до якого прилягають допоміжні приміщення: гардероб, адміністративні кабінети, санвузли та службові кімнати. Така організація простору відповідає громадській функції будівлі та забезпечує можливість одночасного обслуговування значної кількості відвідувачів.

Об'ємно-просторові характеристики будівель визначаються переважно типовими рішеннями середини ХХ століття. Спальні корпуси мають витягнуту прямокутну форму в плані, 2–3 поверхи, з регулярною сіткою віконних прорізів. Громадські будівлі відрізняються більшими прольотами та висотою приміщень. На фото також зафіксовано наявність прибудованих галерей та переходів між корпусами, що свідчить про спробу забезпечення функціональних зв'язків між об'єктами в умовах експлуатації курорту.

У процесі обстеження встановлено, що значна частина будівель перебуває у незадовільному технічному стані, що ускладнює проведення точних обмірів. Частково втрачені конструктивні елементи, відсутні або пошкоджені заповнення прорізів, що призводить до деформацій та локальних руйнувань. У зв'язку з цим обміри виконуються переважно за доступними ділянками та уточнюються шляхом співставлення з архівними або інвентаризаційними матеріалами.

Орієнтовні габарити будівель визначаються за фотофіксацією та аналізом планувальних схем. Ширина спальних корпусів відповідає двосторонній коридорній системі та становить орієнтовно 10–14 м, довжина — залежно від кількості секцій може перевищувати 40–60 м. Висота поверху коливається в межах 3,0–3,3 м. Громадські будівлі мають більші площі та висоти, що обумовлено їх функціональним призначенням.

Таким чином, інвентаризація існуючих будівель курорту «Черче» дозволила встановити їх функціональну структуру, планувальні особливості та орієнтовні геометричні параметри. Отримані дані є достатніми для подальшого етапу проектування, зокрема розробки пропозицій щодо реконструкції, перепланування та адаптації об'єктів до сучасних вимог експлуатації.

2.3. Концепція функціонального зонування території курорту «Черче».

Концепція функціонального зонування території курорту «Черче» сформована на основі аналізу існуючої планувальної структури, типології забудови та природно-ландшафтних умов. Основною передумовою є збереження лікувально-оздоровчої функції території з її трансформацією у сучасний багатофункціональний рекреаційний комплекс [2].

Аналіз існуючого стану показує, що територія має витягнуту лінійну структуру з домінуванням однієї транспортно-пішохідної осі. Функціональні зони розміщені фрагментарно та частково змішані, що знижує ефективність використання території та не відповідає сучасним вимогам до організації курортних комплексів [26].

В основу концепції покладено принцип функціонального зонування з формуванням чіткої просторової ієрархії та логічної взаємодії між зонами. Територія поділяється на такі основні функціональні зони: вхідну, лікувально-діагностичну, житлову, громадську, рекреаційну, спортивну та господарську.

Вхідна зона формується на периферії курорту і виконує функцію головного комунікаційного вузла. Тут передбачається розміщення адміністративних об'єктів, паркінгу та інформаційної інфраструктури. Така організація дозволяє обмежити транспортний рух у внутрішній частині території та сформувати безпечне пішохідне середовище [10].

Лікувально-діагностична зона є ядром курорту і формується на базі існуючих бальнеологічних ресурсів. Вона включає водолікарню, грязелікарню та медичні корпуси і розташовується як в центральній частині території так і на периферії, що забезпечує зручну доступність із житлових зон [16].

Житлова зона представлена спальними корпусами та пансіонатами, які розміщуються в найбільш озелених і тихих ділянках території. Її просторове рішення передбачає орієнтацію на природний ландшафт, інсоляцію та ізоляцію від шумових впливів [10].

Громадська зона виступає композиційним центром курорту та включає заклад харчування, культурно-дозвіллієві та сервісні функції. Вона розміщується вздовж головної пішохідної осі та формує активний громадський простір із відкритими площами та зонами комунікації.

Рекреаційна зона охоплює лісопаркові території, прогулянкові алеї та зони тихого відпочинку. Вона є ключовим елементом курортного середовища і забезпечує кліматотерапевтичний ефект [5]. Концепція передбачає максимальне збереження природного каркасу та його інтеграцію в планувальну структуру.

Господарська зона розташовується на периферії території та включає інженерні та обслуговуючі об'єкти. Її ізоляція від основних функціональних зон відповідає санітарно-гігієнічним вимогам [10].

Важливим елементом концепції є формування системи пішохідних зв'язків, що об'єднує всі функціональні зони в єдину структуру. Головна композиційна вісь проходить через центральну частину курорту, забезпечуючи логічну організацію простору та зручність орієнтації.

Розділ 3. Архітектурна реорганізація курорту.

3.1. Ландшафтна організація території.

Ландшафтна організація території проєктованого об'єкту розглядається не просто як зовнішній благоустрій, а як невід'ємна частина цілісної терапевтичної системи, що інтегрує архітектуру в природне середовище міста. Основним принципом проєктування стало збереження існуючого екологічного балансу ділянки, яка вже володіє цінним ресурсом — густим масивом багаторічних дерев. У проєкті закладено ідею мінімального втручання в існуючий дендрофонд, оскільки дорослі дерева створюють необхідний психологічний бар'єр шуму автівок, забезпечуючи пацієнтам відчуття безпеки та стабільності. Для посилення оздоровчого ефекту та створення специфічного мікроклімату передбачено додаткове висадження рослин-фітонцидів. Використання хвойних порід дозволяє природним шляхом знезаражувати повітря та насичувати його активними речовинами, що є критично важливим для легеневої та загальної реабілітації. Такий підхід перетворює прилеглу територію на «зелені легені» комплексу, де кожен крок пацієнта супроводжується природною ароматерапією.

Особлива увага в проєкті приділена транспортно-пішохідній логістиці, яка базується на збереженні історичних трасових осей ділянки. Це дозволяє зберегти логіку руху, до якої звикли мешканці міста, і водночас наділити її новими функціями. На основі аналізу ситуаційних планів було визначено необхідність створення відокремленого автомобільного проїзду, що веде безпосередньо до парадного входу. Організація такого під'їзду є стратегічним рішенням для підвищення рівня комфорту маломобільних груп населення. Можливість під'їхати на авто безпосередньо до вхідної групи дозволяє уникнути тривалого та виснажливого пересування відкритим простором для людей, які перебувають у гострому періоді реабілітації або мають значні порушення опорно-рухового апарату. Це створює безбар'єрний «шлюз» між транспортом та внутрішнім простором будівлі, що відповідає світовим стандартам інклюзивної архітектури.

Система пішохідних шляхів та доріжок спроектована з урахуванням потреб як звичайних відвідувачів, так і людей на кріслах колісних. Аналізуючи візуальні рішення об'єкту, стає зрозумілим, що покриття має бути не лише естетичним, а й ідеально рівним. Для цього пропонується використання інноваційного безшовного матеріалу — шліфованого бетону з протиковзким термічним напиленням або дрібнозернистої полімерпесчаної плитки без фаски. Відсутність фаски (заглиблень на стиках) є ключовою умовою, оскільки будь-яка вібрація при пересуванні на кріслі колісному викликає дискомфорт та додатковий біль у пацієнтів. Таке покриття забезпечує м'якість ходу та надійне зчеплення в будь-яку погоду, підкреслюючи загальну концепцію турботи про людину.

Окремим стратегічним вузлом ландшафтної організації комплексу є ревіталізація існуючої водойми. Історично це озеро було штучно створене як елемент інженерної гідросистеми для дренажу місцевості та зниження рівня ґрунтових вод, проте через тривалий занепад воно перетворилось на замулену заболочену ділянку. У контексті реабілітаційного центру відновлення водного ресурсу є пріоритетним, оскільки вода є потужним фактором психоемоційного відновлення. Проектом передбачено комплекс меліоративних заходів: механічне очищення чаші від донних відкладень та укріплення берегової лінії екологічними методами (габіонами або дерев'яними палями). Аби вирішити проблему заболоченості навколишньої місцевості, впроваджується закрита дренажна мережа навколо озера та система біоплато — мілководних зон із водною рослинністю (очерет, ірис болотяний), що виконують роль природного фільтра. Додатково встановлюється система аерації для збагачення води киснем.

Оновлене озеро стає центром зони рекреації, навколо якого формується прогулянкова траса з безшовним покриттям. Це дозволяє пацієнтам перебувати в безпосередньому контакті з водною стихією без шкоди для берегової флори. Перетворення занедбаного болота на проточну водойму вирішує як інженерну проблему водовідведення, так і завдання створення унікального лікувального мікроклімату.

Логічним завершенням формування середовища є детально опрацьована система малих архітектурних форм. Вздовж основних маршрутів та в зонах очікування встановлюються ергономічні лави та смітники, дизайн яких відповідає мінімалістичній естетиці всього комплексу. Лави мають оптимальну висоту, спинки та міцні підлокітники для полегшення процесу вставання пацієнтів із травмами опорно-рухового апарату. Окрему роль відіграють камерні зони відпочинку — «кишені тиші», розташовані між корпусами та в парковій зоні. Обладнані легкими перголами або консольними навісами, вони створюють комфортну тінь та захист від опадів. Навіси візуально продовжують архітектурні лінії основної будівлі (метал, скло, дерев'яні рейки), забезпечуючи стилістичну цілісність ансамблю. Розміщення таких «островків відпочинку» серед фітонцидних насаджень та поблизу озера створює умови для глибокого ментального розвантаження, де звуки води та шелест листя стають невід'ємною частиною успішної психологічної реабілітації та соціальної адаптації.

3.2. Реконструкція існуючих будівель.

Реконструкція існуючих будівель курортного комплексу сформована на основі попереднього аналізу території, функціонального зонування та натурних обстежень, виконаних за результатами інвентаризації та обмірів. Враховуючи планувальну структуру курорту та характер взаємозв'язків між його елементами, до першочергової розробки було обрано спальний корпус №1, будівлю поліклініки, а також приміщення, що включає кафе-бар, актову залу, бібліотеку та їдальню. Саме ці об'єкти формують ядро повсякденного функціонування санаторію, забезпечуючи як медичне обслуговування, так і проживання, харчування та дозвілля відпочивальників. Просторово вони розташовані у відносній близькості та частково пов'язані між собою переходами, що додатково підсилює доцільність їх комплексної реконструкції.

Проведений аналіз показав, що зазначені будівлі, попри спорудження в один історичний період, мають різномірний архітектурний вигляд, відмінні стилістичні рішення фасадів та різний підхід до формування

об'ємно-просторової композиції. Така неоднорідність створює візуальну фрагментованість середовища, знижує цілісність сприйняття комплексу та не відповідає сучасним вимогам до естетики рекреаційних закладів. У зв'язку з цим одним із ключових завдань реконструкції стало формування єдиного архітектурного образу, який би об'єднав існуючу забудову в гармонійну композицію. Для досягнення цього було запропоновано застосування системи сучасних вентиляованих фасадів та фасадних панелей як універсального інструменту оновлення зовнішнього вигляду будівель. Основними матеріалами оздоблення обрано НРЛ панелі, алюмінієві композитні панелі та декоративні фіброцементні елементи у поєднанні зі склом та металом. Використання саме цих матеріалів обумовлене їх високою довговічністю, стійкістю до атмосферних впливів, механічною міцністю та здатністю забезпечувати сучасний архітектурний вигляд об'єкта. Повітряний прошарок між облицюванням та несучою стіною забезпечує постійну вентиляцію конструкції, що дозволяє уникнути накопичення вологи та утворення грибка, що є особливо важливим для будівель із підвищеними санітарно-гігієнічними вимогами. Крім того, фасадні панелі дозволяють значно покращити теплоізоляційні характеристики будівель, що позитивно впливає на енергоефективність комплексу та зменшує витрати на опалення. Використання сучасних утеплювачів на основі мінеральної вати у складі фасадної системи також сприяє підвищенню звукоізоляції приміщень, створюючи більш комфортні умови для проживання та лікування пацієнтів.

Вибір саме цього типу фасадних систем пояснюється їх адаптивністю до реконструкції існуючих споруд, можливістю швидкого монтажу без значного втручання у несучі конструкції та широким вибором текстур і кольорових рішень. Для санаторного комплексу це є особливо актуальним, оскільки дозволяє створити спокійний та цілісний архітектурний образ, що гармонійно інтегрується у природне середовище курорту. Матова текстура панелей, природні кольори та поєднання деревоподібних і нейтральних відтінків

формують психологічно комфортне середовище, яке позитивно впливає на емоційний стан пацієнтів.

Крім естетичних переваг, фасадні системи такого типу характеризуються високою експлуатаційною надійністю. Матеріали не потребують складного догляду, стійкі до ультрафіолетового випромінювання, перепадів температур та впливу вологи, що є надзвичайно важливим для кліматичних умов Прикарпаття. Водночас модульність фасадних панелей дозволяє здійснювати локальну заміну окремих елементів у випадку пошкодження без необхідності демонтажу всієї системи, що значно спрощує подальшу експлуатацію комплексу.

Крім оновлення фасадів, у проєкті реконструкції значна увага приділена модернізації внутрішнього середовища будівель. У громадських просторах та інтер'єрах поліклініки й спального корпусу передбачається використання натуральних та екологічно безпечних матеріалів — дерев'яних рейкових панелей, декоративних акустичних поверхонь, керамограніту та зносостійких вінілових покриттів. Таке рішення дозволяє створити сучасне середовище з високим рівнем комфорту, що відповідає специфіці лікувально-реабілітаційного закладу.

Окрему увагу в проєкті реконструкції приділено безпеці та комфорту користувачів. Зокрема, у спальному корпусі №1 було прийнято рішення щодо заміни існуючих перегородок на балконах. Стан наявних конструкцій свідчить про їх фізичне зношення та невідповідність сучасним вимогам безпеки. Вони не забезпечують належного відокремлення приватного простору між суміжними номерами, що негативно впливає як на безпеку, так і на рівень комфорту проживання. Запропонована заміна передбачає встановлення нових металевих та скляних огорожень із антикорозійним покриттям, які відповідатимуть нормативним вимогам щодо висоти, міцності та довговічності. Таке рішення підвищує рівень приватності для відпочивальників, мінімізує ризики нещасних випадків та водночас формує впорядкований сучасний вигляд фасаду.

Важливим аспектом оптимізації просторової організації стало перепланування окремих функціональних елементів. Зокрема, було прийнято

рішення про перенесення сувенірного кіоску з підземного переходу між корпусом клубу-їдальні до будівлі поліклініки. Попереднє розташування кіоску у підпереході створювало відчуття замкненості простору, ускладнювало орієнтацію відвідувачів та не сприяло активному використанню цієї зони. Переміщення кіоску у більш відкритий та доступний простір дозволяє покращити візуальне сприйняття території, зробити її більш прозорою та зрозумілою для користувачів, а також активізувати функціональне наповнення поліклініки, де спостерігається стабільний потік відвідувачів. У результаті формується більш жвавий та привабливий громадський простір.

Суттєвим кроком у напрямку модернізації стало впровадження вертикальних комунікацій у вигляді ліфтів у будівлях, де раніше вони були відсутні або не відповідали сучасним вимогам. Інтеграція ліфтового обладнання забезпечує комфортне пересування між поверхами для всіх категорій користувачів, включаючи осіб похилого віку, людей з інвалідністю та відвідувачів з обмеженою мобільністю. Це рішення є не лише питанням зручності, але й необхідною умовою відповідності сучасним будівельним нормам та принципам універсального дизайну. Впровадження ліфтів також підвищує загальну привабливість об'єкта, роблячи його конкурентоспроможним на ринку рекреаційних послуг.

Не менш важливим напрямком реконструкції стало забезпечення безбар'єрного доступу до будівель. Проведений аналіз показав, що через складний рельєф території з характерними перепадами висот більшість входів до існуючих споруд обладнані сходами різної висоти, що створює суттєві перешкоди для маломобільних груп населення. У рамках проєкту запропоновано вирівнювання входів із рівнем землі там, де це технічно можливо, а також влаштування пандусів із неслизьким покриттям та металевими поручнями у випадках, коли повне вирівнювання є недоцільним або неможливим. Такі заходи забезпечують відповідність принципам інклюзивності, покращують доступність будівель та підвищують рівень комфорту для всіх користувачів без винятку. Крім функціонального значення, ці

рішення позитивно впливають і на естетичне сприйняття вхідних груп, роблячи їх більш відкритими та сучасними.

Таким чином, запропоновані архітектурно-планувальні та конструктивні рішення спрямовані на комплексне оновлення існуючих будівель із урахуванням сучасних вимог до безпеки, енергоефективності, інклюзивності та естетики. Використання сучасних фасадних систем, натуральних оздоблювальних матеріалів та технологій вентиляованих фасадів дозволяє не лише покращити технічний стан будівель, але й сформувати сучасний архітектурний образ курортного комплексу. Реконструкція не лише усуває наявні недоліки, але й створює якісно новий рівень організації простору курорту, підвищуючи його функціональну ефективність, екологічність та привабливість для користувачів.

3.3. Обґрунтування загальної концепції.

Загальна концепція реконструкції та розвитку курортно-реабілітаційного комплексу сформована на основі комплексного аналізу існуючого стану території, її природного потенціалу, функціональних зв'язків та сучасних вимог до організації лікувально-оздоровчого середовища. Основною ідеєю проекту є трансформація застарілого санаторного комплексу у сучасний багатофункціональний реабілітаційний простір, у якому архітектура, ландшафт та інженерна інфраструктура працюють як єдина терапевтична система.

Концепція базується на принципах гуманізації архітектурного середовища, екологічної інтеграції та безбар'єрності. У сучасних умовах реабілітаційний заклад повинен не лише виконувати функцію медичного обслуговування, а й створювати психологічно комфортний простір, здатний позитивно впливати на фізичний та емоційний стан людини. Саме тому у проекті особлива увага приділена взаємодії людини з природним середовищем, збереженню існуючого озеленення та формуванню рекреаційних зон, які стають невід'ємною частиною процесу відновлення.

Одним із ключових принципів концепції є мінімальне втручання в природний каркас території. Існуючі багаторічні дерева розглядаються не як

перешкода для нового будівництва, а як основа формування лікувального мікроклімату та просторової ідентичності комплексу. Збереження дендрофонду дозволяє підтримати екологічний баланс ділянки, знизити рівень шумового навантаження та сформувати природне середовище для психоемоційної реабілітації пацієнтів.

Важливим складником концепції є ревіталізація існуючої водойми як елемента рекреаційної структури. Вода у проєкті розглядається не лише як елемент благоустрою, а як потужний інструмент формування терапевтичного середовища. Відновлення озера, очищення його, впровадження систем біофільтрації та аерації дозволяють перетворити занедбану заболочену територію на активний громадський простір. Формування навколо водойми прогулянкових маршрутів та зон тихого відпочинку забезпечує постійний контакт людини з природою, що позитивно впливає на психологічний стан та процес реабілітації.

Концепція передбачає також створення повністю безбар'єрного середовища, адаптованого до потреб маломобільних груп населення. Це рішення є особливо важливим з огляду на функціональне призначення комплексу як реабілітаційного центру. Організація безперервних пішохідних маршрутів, використання безшовних покриттів, інтеграція пандусів та ліфтів, а також забезпечення можливості під'їзду транспорту безпосередньо до вхідних груп формують комфортну та інклюзивну систему пересування. Таким чином архітектурне середовище стає доступним для всіх категорій населення.

Архітектурна концепція реконструкції існуючих будівель спрямована на формування цілісного образу комплексу. Проведений аналіз показав, що наявна забудова характеризується стилістичною неоднорідністю та фрагментарністю, що негативно впливає на сприйняття території. У зв'язку з цим запропоновано використання єдиної системи фасадних рішень із застосуванням сучасних фасадних панелей, які забезпечують не лише естетичне оновлення, але й покращення енергоефективності будівель. Формування єдиної архітектурної

мови дозволяє об'єднати окремі корпуси у гармонійний ансамбль та створити впізнаваний сучасний образ курорту.

Особливе значення в концепції надається організації внутрішнього простору та функціональних зв'язків між будівлями. Просторове об'єднання медичних, житлових та громадських функцій забезпечує зручність користування комплексом і формує логічну систему пересування. Водночас перепланування окремих елементів, модернізація громадських просторів та інтеграція нових функцій сприяють активізації внутрішнього життя комплексу та підвищенню його соціальної привабливості.

Концепція проєкту також враховує сучасні тенденції сталого розвитку та енергоефективності. Використання довговічних матеріалів, модернізація огорожувальних конструкцій, оптимізація природного освітлення та збереження природних ресурсів сприяють зниженню експлуатаційних витрат і підвищенню екологічної ефективності об'єкта. Водночас поєднання природних матеріалів, скла, металу та дерев'яних елементів дозволяє сформувати сучасне архітектурне середовище, гармонійно інтегроване в природний ландшафт.

Таким чином, загальна концепція проєкту полягає у створенні сучасного реабілітаційно-рекреаційного комплексу, де архітектура, природа та людина взаємодіють як єдина система. Запропоновані рішення спрямовані не лише на фізичне оновлення існуючих будівель і території, а й на формування якісно нового середовища, орієнтованого на комфорт, безпеку, психологічне відновлення та соціальну адаптацію людини. Реалізація концепції дозволить підвищити функціональну ефективність курорту, сформувати його сучасний архітектурний образ та забезпечити конкурентоспроможність у сфері лікувально-оздоровчого туризму.

РОЗДІЛ 4. ОХОРОНА ПРАЦІ ТА ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ.

4.1. Охорона праці

Охорона праці у проєкті реконструкції курортно-реабілітаційного комплексу розглядається як невід’ємна складова формування безпечного, комфортного та функціонально ефективного середовища для пацієнтів, персоналу й відвідувачів. Архітектурно-планувальні рішення приймалися із врахуванням специфіки лікувально-реабілітаційного закладу, де особливого значення набувають питання безбар’єрності, безпеки пересування, мікроклімату та психоемоційного комфорту користувачів.

Враховуючи, що основними користувачами комплексу є люди, які проходять реабілітацію, проєктом передбачено створення максимально безпечного середовища без різких перепадів висот, вузьких проходів та потенційно небезпечних зон. Значна увага приділена організації пішохідних маршрутів як у межах будівель, так і на прилеглий території. Система внутрішніх та зовнішніх комунікацій сформована таким чином, щоб забезпечити інтуїтивно зрозумілий рух між функціональними зонами комплексу. Основні маршрути мають достатню ширину для комфортного пересування людей на кріслах колісних, а також враховують можливість одночасного руху пацієнтів та медичного персоналу.

Для покриття пішохідних доріжок і зон активного руху використано безпечні неслизькі матеріали з високим рівнем зносостійкості. Проєктом передбачено використання шліфованого бетону з протиковзким термічним напиленням та дрібнозернистої полімерпіщаної плитки без фаски. Таке рішення мінімізує вібрацію під час пересування крісел колісних та знижує ризик травмування пацієнтів із порушеннями опорно-рухового апарату. Особливо важливим це є для людей, які перебувають у післяопераційному або посттравматичному стані [14].

У межах реконструкції існуючих будівель значна увага приділена модернізації вхідних груп та вертикальних комунікацій. Через складний рельєф

території значна частина входів раніше була обладнана сходами, що створювало труднощі для маломобільних груп населення. Проєктом передбачено вирівнювання рівнів входів із поверхнею землі там, де це технічно можливо, а також облаштування пандусів із нормативним ухилом, двосторонніми поручнями та неслизьким покриттям. Додатково у корпусах інтегровано сучасні ліфтові системи, що забезпечують безпечне та комфортне переміщення між поверхами для пацієнтів, медичного персоналу та обслуговуючих працівників.

Важливим аспектом охорони праці є забезпечення належних параметрів мікроклімату у приміщеннях. Завдяки використанню сучасних вентилярованих фасадних систем і теплоізоляційних матеріалів забезпечується стабільний температурний режим упродовж року. У проєкті застосовано утеплення на основі мінераловатних плит, що не лише підвищують енергоефективність будівель, але й покращують акустичний комфорт приміщень. Використання вентилярованих фасадів дозволяє уникнути накопичення вологи в огорожувальних конструкціях та зменшує ризик утворення грибка й плісняви, що є особливо важливим для лікувально-оздоровчих закладів для пацієнтів, медичного персоналу та обслуговуючих працівників[14].

Природне освітлення приміщень забезпечується за рахунок віконних прорізів та відкритості внутрішніх просторів. Такий підхід створює сприятливі умови для перебування людей, знижує навантаження на зір та позитивно впливає на психологічний стан пацієнтів. Штучне освітлення організоване відповідно до функціонального призначення приміщень та передбачає використання енергоефективних LED світильників із м'яким розсіяним світлом. Особлива увага приділена освітленню евакуаційних шляхів, коридорів та зон загального користування [16].

У контексті охорони праці важливе значення має акустичний комфорт. Оскільки комплекс орієнтований на реабілітацію та психологічне відновлення, проєктом передбачено використання акустичних панелей, дерев'яних рейкових конструкцій та матеріалів із шумопоглинаючими властивостями. Такі рішення

дозволяють зменшити рівень шуму в громадських просторах, створюючи більш спокійне та комфортне середовище для пацієнтів [16].

Окрему увагу приділено безпеці експлуатації балконів та відкритих терас. Існуючі конструкції огорожень були фізично зношеними та не відповідали сучасним нормативним вимогам. У межах реконструкції передбачено встановлення нових металевих та скляних огорожень із антикорозійним покриттям, що забезпечують необхідний рівень міцності та безпеки [10]. Водночас їх сучасний дизайн гармонійно інтегрується в оновлений архітектурний образ комплексу.

Пожежна безпека є одним із ключових аспектів охорони праці у проєкті. Планувальна структура будівель передбачає короткі та зрозумілі евакуаційні шляхи, а також достатню кількість евакуаційних виходів відповідно до чинних нормативних вимог [11]. Для оздоблення приміщень застосовуються матеріали з відповідними показниками вогнестійкості та низьким рівнем токсичності при нагріванні. У будівлях передбачено встановлення первинних засобів пожежогасіння, систем оповіщення про пожежу та інформаційних покажчиків евакуації.

Таким чином, запропоновані рішення з охорони праці спрямовані на створення сучасного, безпечного та інклюзивного середовища, яке відповідає специфіці реабілітаційного закладу. Комплексний підхід до організації простору, використання сучасних матеріалів і врахування потреб маломобільних груп населення дозволяють забезпечити високий рівень комфорту, безпеки та функціональної ефективності курортно-реабілітаційного комплексу.

4.2. Цивільний захист

Рішення з цивільного захисту у проєкті реконструкції курортно-реабілітаційного комплексу спрямовані на забезпечення безпеки пацієнтів, персоналу та відвідувачів у разі виникнення надзвичайних ситуацій природного, техногенного або воєнного характеру. Формування системи

цивільного захисту здійснювалось із врахуванням функціонального призначення комплексу, особливостей планувальної структури території та сучасних вимог нормативної документації [18;12].

Специфіка реабілітаційного закладу передбачає постійне перебування людей із обмеженими фізичними можливостями, тому одним із ключових принципів проєкту стало забезпечення максимально швидкої та безпечної евакуації. Просторова організація комплексу побудована таким чином, щоб усі основні функціональні блоки мали зрозумілі та короткі маршрути виходу. Система комунікацій між корпусами є логічною та не містить тупикових ділянок, що дозволяє мінімізувати ризик дезорієнтації під час евакуації [11].

Особлива увага приділена організації евакуаційних шляхів у будівлях. Усі виходи розташовані з урахуванням нормативних відстаней та забезпечують рівномірний розподіл потоків людей у разі надзвичайної ситуації. Двері на шляхах евакуації відчиняються у напрямку виходу, а коридори мають достатню ширину для транспортування людей на кріслах колісних та медичних каталках [11]. Додатково передбачено аварійне освітлення евакуаційних маршрутів та систему навігаційних інформаційних знаків.

Конструктивні рішення будівель також сприяють підвищенню рівня безпеки. Існуючі споруди проходять реконструкцію із підсиленням окремих конструктивних елементів та модернізацією інженерних систем [12]. Для оздоблення фасадів і внутрішніх просторів використовуються матеріали з високими показниками вогнестійкості та низькою токсичністю. Вентильовані фасадні системи, окрім енергоефективності, забезпечують додатковий захист огорожувальних конструкцій від впливу вологи та температурних коливань, що підвищує довговічність будівель.

Проєктом передбачено оснащення комплексу сучасними системами протипожежного захисту. У будівлях встановлюються системи автоматичного виявлення пожежі, звукового оповіщення та первинні засоби пожежогасіння. Розташування вогнегасників здійснюється у доступних місцях відповідно до функціонального зонування об'єкта. На території комплексу забезпечується

можливість безперешкодного під'їзду пожежно-рятувальної техніки до основних корпусів та зон потенційного ризику [11].

Важливим елементом цивільного захисту є інженерна підготовка території. Враховуючи наявність заболочених ділянок та близькість водойми, проектом передбачено комплекс дренажних заходів, спрямованих на регулювання рівня ґрунтових вод та запобігання підтопленню території. Закрита дренажна мережа навколо озера та система біоплато забезпечують ефективне водовідведення й стабілізацію екологічного стану ділянки. Такі рішення не лише покращують благоустрій території, але й знижують ризики виникнення надзвичайних ситуацій, пов'язаних із надмірним зволоженням ґрунтів [12].

У контексті сучасних умов важливим аспектом є забезпечення укриття для відвідувачів та персоналу комплексу. Проектом враховано наявність захисної споруди цивільного захисту у цокольному приміщенні спального корпусу 1. На території передбачено інформаційні покажчики напрямків руху до укриття, а також розміщення планів евакуації у громадських просторах та коридорах будівель [18].

Особливе значення у системі цивільного захисту має організація відкритих просторів та благоустрою території. Широкі пішохідні маршрути, відсутність бар'єрів та достатня кількість відкритих зон дозволяють використовувати територію як безпечний простір для тимчасового збору людей у разі евакуації.

Таким чином, прийняті рішення з цивільного захисту забезпечують комплексний підхід до організації безпеки курортно-реабілітаційного комплексу. Поєднання сучасних інженерних систем, безпечних конструктивних рішень, інклюзивного середовища та продуманої системи евакуації дозволяє створити надійний та функціонально ефективний простір, адаптований до потреб усіх категорій користувачів.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.

У результаті виконання даної кваліфікаційної роботи було проведено комплексне архітектурно-містобудівне дослідження та розроблено цілісну стратегію ревіталізації і модернізації історичного бальнеологічного курорту «Черче». Підсумки роботи підтверджують, що проектне рішення базується на фундаментальному аналізі рекреаційного потенціалу санаторію та специфіки унікальних природних ресурсів місцевості, що дозволило сформувати науково обґрунтовану концепцію трансформації об'єкта у сучасний багатофункціональний реабілітаційний центр. Висока актуальність обраної теми безпосередньо пов'язана з гострою соціальною потребою у розширенні мережі спеціалізованих медичних закладів інноваційного типу для лікування складних захворювань опорно-рухового апарату в Україні. Курорт «Черче», володіючи рідкісними сульфідними мінеральними водами та торфовими пелоїдами заплави річки Гнила Липа, демонструє унікальні медико-біологічні переваги, які у поєднанні з вигідним географічним розташуванням щодо ключових обласних центрів — Львова, Івано-Франківська та Тернополя — створюють ідеальні умови для формування потужного реабілітаційного хабу. Короткі логістичні зв'язки мінімізують тривалість транспортування пацієнтів, що виступає критично важливим терапевтичним фактором для маломобільних груп населення, дозволяючи уникнути загострення больових синдромів, які часто провокуються вібраціями та статичним навантаженням під час переїзду.

Фундаментальна концепція проекту полягає у докорінному переході від застарілої радянської вузькоспеціалізованої моделі до створення високотехнологічного цілісного терапевтичного середовища, де архітектурна оболонка, інженерні системи та природний ландшафт взаємодіють як єдиний скоординований інструмент оздоровлення. На основі прискіпливого вивчення успішного європейського досвіду реорганізації подібних курортів, зокрема Баден-Бадена, Бад-Гаштайна та Хевіза, було прийнято стратегію комплексної ревіталізації, яка делікатно поєднує збереження історичної ідентичності та регіонального контексту з радикальною модернізацією матеріально-технічної

бази. Архітектурно-планувальні рішення проекту ґрунтуються на впровадженні чіткого функціонального зонування, що дозволило структурувати розгалужену територію на взаємопов'язані вузли: вхідну групу з рецепцією, високотехнологічну лікувально-діагностичну зону, житловий сектор підвищеного комфорту та розвинену рекреаційно-паркову територію. Центральне композиційне ядро комплексу сформоване шляхом глибокої реконструкції спального корпусу №1, будівлі поліклініки та блоку громадського обслуговування, що включає їдальню, клубну залу та бібліотеку. Проектне перепланування спального корпусу №1, що має традиційну коридорну структуру, передбачає трансформацію застарілого номерного фонду на такі, що відповідають сучасним вимогам ергономіки.

Конструктивна частина проекту та запропоновані інженерні рішення спрямовані на суттєве посилення наявних залізобетонних і цегляних несучих структур із паралельним впровадженням інтелектуальних інженерних мереж. У будівлях інтегровано сучасні вертикальні комунікації у вигляді ліфтових шахт, що раніше були відсутні, та виконано заміну ушкоджених заповнень віконних і дверних прорізів на енергоефективні системи. Особливу увагу приділено оновленню зовнішнього вигляду через впровадження навісних вентиляційних фасадних систем із використанням композитних панелей та природних текстур. Такий підхід дозволив не лише візуально уніфікувати архітектурний образ розрізаних будівель, надавши їм цілісної сучасної естетики, а й забезпечити суворе доотримання нових норм теплотехнічної ефективності та енергозбереження. Паралельно з цим, благоустрій та ландшафтна організація ділянки розглядаються як безпосереднє продовження лікувального процесу. Проект включає масштабну ревіталізацію озера з механічним очищенням його дна, інженерним укріпленням берегів габіонами. Дендрологічна концепція базується на збереженні цінного існуючого озеленення та додатковому насиченні території фітонцидними культурами, такими як хвойні породи та березові масиви, що формують унікальний цілющий мікроклімат. Система пішохідних маршрутів та алегорій спроектована як безперервна інклюзивна вісь

без фасок, порогів чи різких перепадів висот, що забезпечує абсолютно безвібраційне та безпечне пересування на кріслах колісних.

Принципи універсального дизайну, безпеки та цивільного захисту були інтегровані в кожен етап проектування відповідно до положень ДСТУ—Н Б В.2.2—40:2018. Вхідні групи всіх корпусів вирівняні з рівнем землі, обладнані нормативними пандусами з належним ухилом та системою тактильної навігації для людей з порушеннями зору. У межах розділів охорони праці та цивільного захисту передбачено повну модернізацію систем активної пожежної безпеки, димовидалення та адаптацію цокольних приміщень під об'єкти подвійного призначення, що виконують функцію надійних укриттів, що є критично необхідним у сучасних геополітичних умовах. Підсумкова практична цінність проекту полягає у розробці реалістичного алгоритму поетапної реалізації запропонованих рішень, що дозволить відновити інвестиційну привабливість та економічну спроможність курорту, повернувши його в рекреаційну мережу держави як конкурентоспроможний і високорентабельний об'єкт. Розроблена модель реконструкції наочно демонструє, як раціональне використання історичної спадщини та природних бальнеологічних ресурсів у синергії з інноваційними архітектурними підходами здатне трансформувати деградовану територію на передовий простір соціальної адаптації та фізичного відновлення. Таким чином, дана кваліфікаційна робота є виваженою та комплексною архітектурною відповіддю на глобальні виклики сучасної реабілітаційної медицини, містобудування та сталого розвитку регіонів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

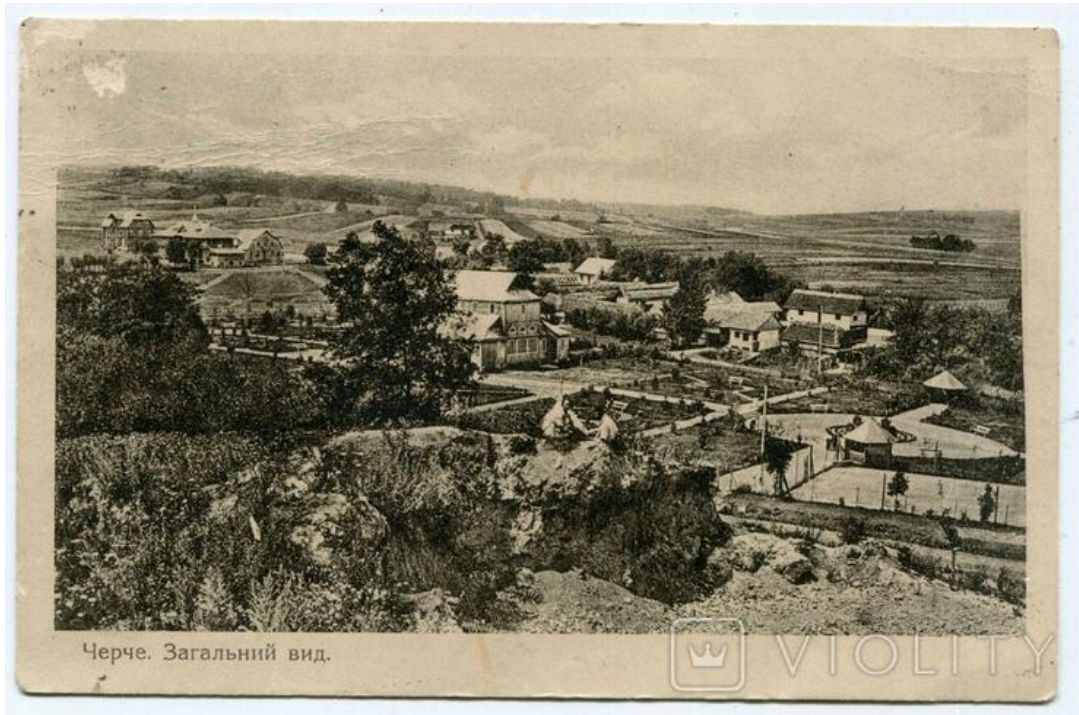
1. Архітектура українських курортів ХХ століття / за ред. Л. В. Прибеги. – Київ : КНУБА, 2015. – 248 с.
2. Бейдик О. О. Рекреаційно—туристські ресурси України. – Київ : Альтерпрес, 2009. – 400 с.
3. Бідолах Д. І., Кузьович В. С. Сучасні прийоми проведення інвентаризації зелених насаджень та комплексної оцінки ландшафтно—планувальної структури парку санаторію «Черче» // Науковий вісник НЛТУ України. – 2016. – Вип. 26.3. – С. 42–47.
4. Борис Ю. Б., Гаврилів О. Д. Санаторій «Черче»: історія виникнення та лікувальні властивості // Медична гідрологія та реабілітація. – 2008. – Т. 6, № 4. – С. 104 – 108.
5. Вергалец І. М. Принципи і методи архітектурно—планувальної організації рекреаційних ландшафтів з урахуванням естетики природного середовища // Вісник Івано—Франківського національного технічного університету нафти і газу. — Івано—Франківськ, Україна. — С. 1.
6. Вікіпедія: Черче (Івано-Франківський район) [Електронний ресурс]. – URL: [https://uk.wikipedia.org/wiki/Черче_\(Івано-Франківський_район\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/Черче_(Івано-Франківський_район)) (дата звернення: 09.05.2026).
7. Габрель М. М. Просторова організація містобудівних систем. — Київ: А.С.С., 2004. — 400 с.
8. Географічна енциклопедія України : у 3 т. / редкол.: О. М. Маринич та ін. – Київ : Українська енциклопедія, 1989. – Т. 1. – 416 с.
9. Гнесь І. П. Архітектура радянського періоду в Україні. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2018. – 320 с.
10. ДБН Б.2.2—12:2019. Планування та забудова територій. – Київ : Мінрегіон України, 2019. URL: https://e-construction.gov.ua/laws_detail/3260441209981634046

11. ДБН В.1.1—7:2016. Пожежна безпека об'єктів будівництва. Загальні вимоги. – Київ : Мінрегіон України, 2017. URL: https://e-construction.gov.ua/laws_detail/3080743763845318619
12. ДБН В.1.2—4:2019. Інженерно—технічні заходи цивільного захисту. – Київ : Міністерство регіонального розвитку України, 2019. URL: https://e-construction.gov.ua/laws_detail/3236500339955861496?doc_type=2
13. ДБН В.2.2—17:2006. Будинки і споруди. Доступність будинків і споруд для маломобільних груп населення. – Київ : Мінбуд України, 2007 URL: <https://dreamdim.ua/wp-content/uploads/2019/03/DBN-V.2.2-17-2006.pdf>
14. ДБН В.2.2—40:2018. Інклюзивність будівель і споруд. — Київ: Мінрегіон України, 2018. URL: https://e-construction.gov.ua/laws_detail/3626580502787392825
15. ДБН В.2.6—31:2021. Теплова ізоляція та енергоефективність будівель. – Київ : Міністерство розвитку громад та територій України, 2021. URL: https://e-construction.gov.ua/laws_detail/3075196638495507996
16. Заклади охорони здоров'я. Основні положення. ДБН В.2.2—10:2022.. – Київ : Міністерство розвитку громад та територій України, 2022. URL: https://e-construction.gov.ua/laws_detail/3079865278767564517?doc_type=2
17. Кифяк В. Ф. Організація туристичної діяльності в Україні. — Чернівці: Книги—XXI, 2003. — 300 с.
18. Кодекс цивільного захисту України : Закон України від 02.10.2012 № 5403—VI. – Київ : Верховна Рада України, 2012. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text>
19. Коритко Р. Ф. Історія санаторію «Черче». – 2—ге вид., доповн. – Львів : Західно—Український консалтинг центр, 2009. – 176 с.
20. Курортні ресурси України / за ред. В. М. Шестопалова. – Київ : Знання, 2003. – 344 с.
21. Кучерявий В. П. Ландшафтна архітектура. – Львів : Новий Світ—2000, 2017. – 521 с.

22. Любіцева О. О. Ринок туристичних послуг. – Київ : Альтерпрес, 2008. – 436 с.
23. Мальська М. П., Худо В. В. Курортологія та лікувально—оздоровчий туризм. – Київ : Центр учбової літератури, 2012. – 304 с.
24. Природа Івано—Франківської області / за ред. К. І. Геренчука. – Львів : Вища школа, 1973. – 160 с.
25. Рутинський М. Й. Курортологія : навчальний посібник. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2007. – 312 с.
26. Санаторій «Черче» [Електронний ресурс]. – URL: ukrzdrav.com (дата звернення: 09.05.2026).
27. Соколова О. М. Санаторно—курортне лікування — важлива складова реабілітації українських військовослужбовців // Державне управління. – С. 149–153.
28. Стеченко Д. М. Рекреаційні системи України: сучасний стан і перспективи розвитку. – Київ : Вища школа, 2004. – 346 с.
29. Цілющі джерела України. Цілюще джерело «Черче» [Електронний ресурс]. – URL: [Цілюще джерело «Черче»](#) (дата звернення: 09.05.2026).
30. Erfurt—Cooper P., Cooper M. Health and Wellness Tourism: Spas and Hot Springs. – Bristol : Channel View Publications, 2009. – 361 p.
31. European Historic Thermal Towns Association. Thermal Heritage and Tourism Development in Europe. – Brussels, 2019. – 156 p.
32. Hall C. M. Health Tourism and Regional Development. – London : Routledge, 2013. – 312 p.
33. Michalkó G., Rátz T. Spa Tourism in Hungary. – Budapest : Hungarian Tourism Plc., 2010. – 214 p.
34. Smith M., Puczkó L. Health and Wellness Tourism. – London : Routledge, 2014. – 488 p.

Додатки

Додаток А (ІСТОРИЧНІ ФОТО)

Черче. Загальний вид.

Рисунок 1 Поштівка Черче. Загальний вигляд

Черче. Лазнички і заг. вид.

Рисунок 2 Черче «Лазнички»

Рисунок 3 Вілла «Богданівка»

Рисунок 4 Вілла «Надія»

Рисунок 5 Вілла «Амата»

Рисунок 6 Вілла «Роксолана» та «Надія»

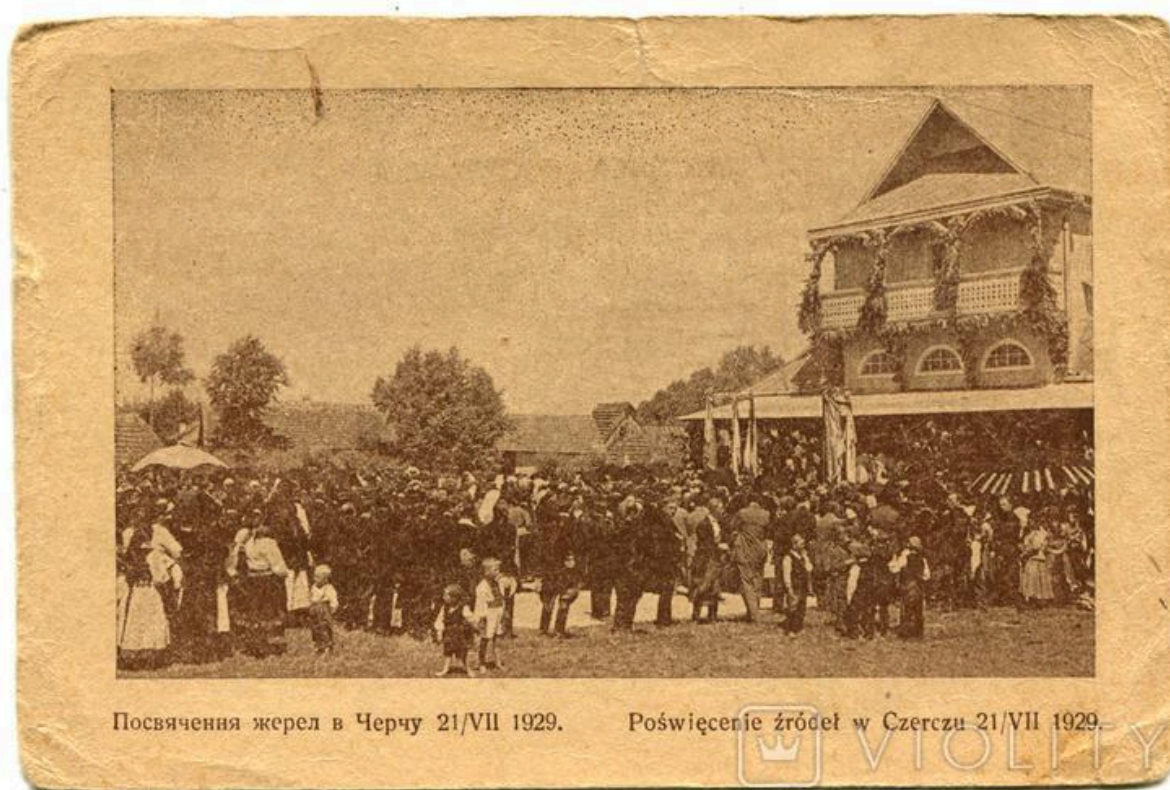

Рисунок 7 Посв'ячення Джерел в Черче 1929р (Будівля «Палатка»)

Рисунок 8 «Лазнички»

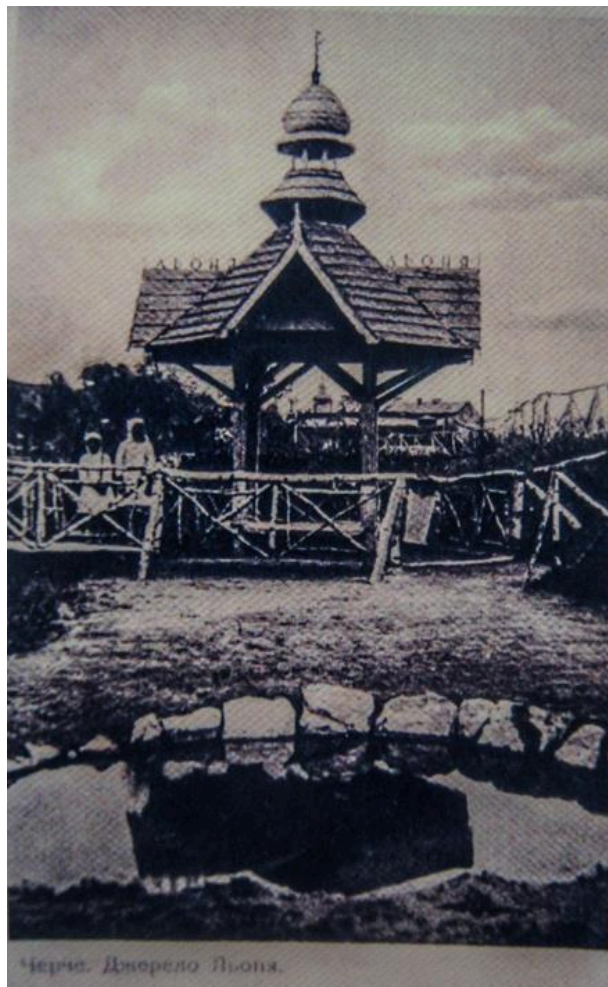

Рисунок 9 Джерело «Льоня»

Додаток Б (Фотофіксація існуючого стану)

Рисунок 10 Санаторій Черче. Приймальне відділення та спальний корпус 1

Рисунок 11 Санаторій Черче. Приймальне відділення та будівля кафе-бару, клубу

Рисунок 12 Стенд з плануванням території курорту Черче

Рисунок 13 Реєстратура. Приймальне відділення

Рисунок 14 Спальний корпус 1

Рисунок 15 Вілла «Надія»

ДОДАТОК В (КРЕСЛЕННЯ ПРОЕКТНОГО СТАНУ)

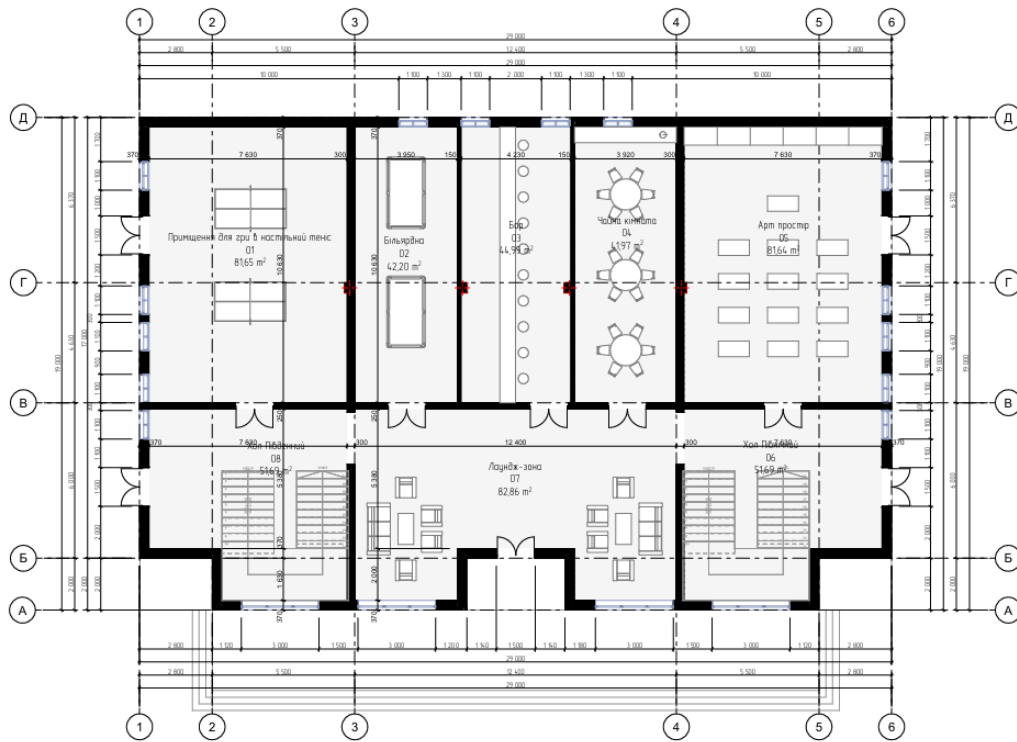

Рисунок 16 Перший поверх і будівлі клубу

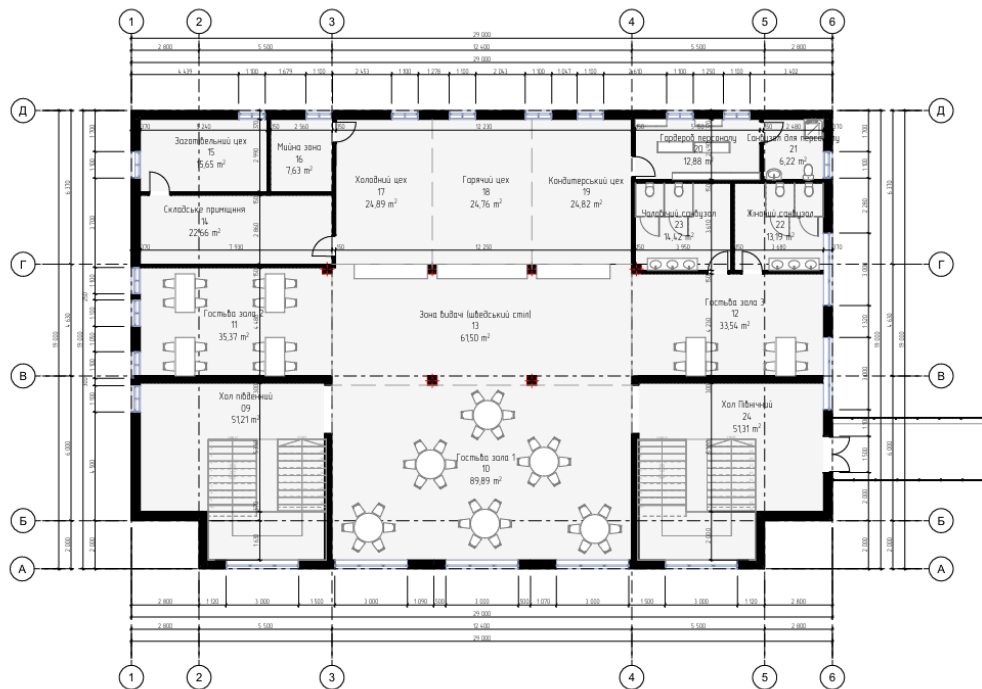

Рисунок 17 Другий поверх будівлі клубу

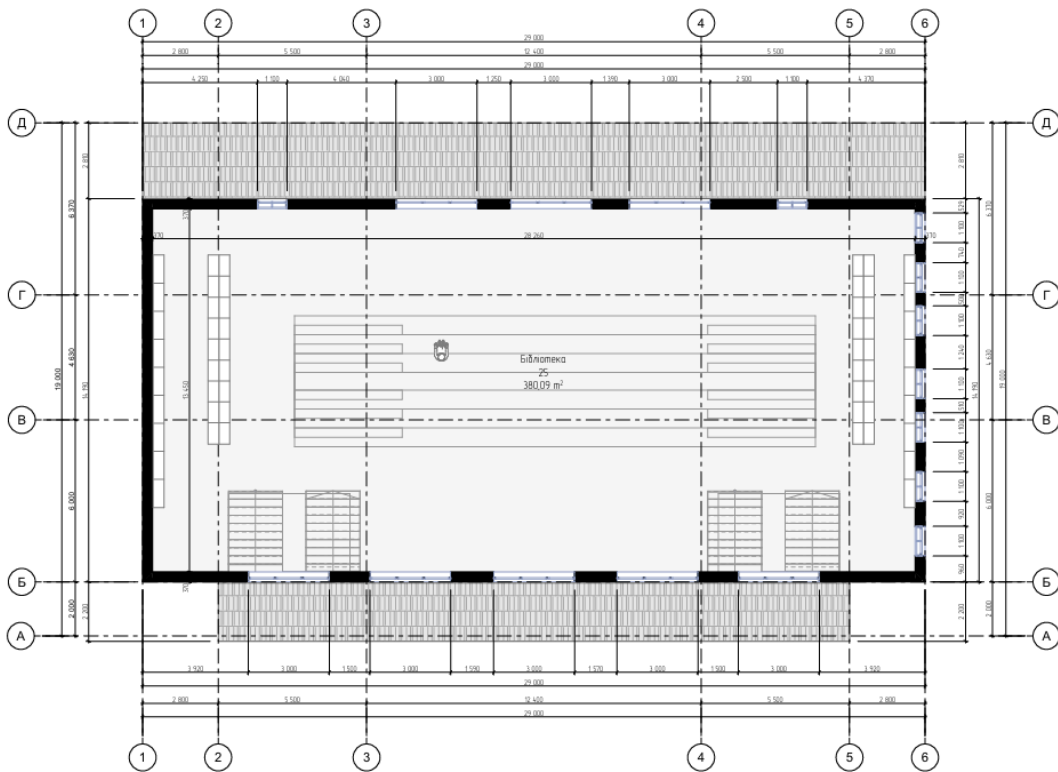

Рисунок 18 Третій поверх будівлі клубу

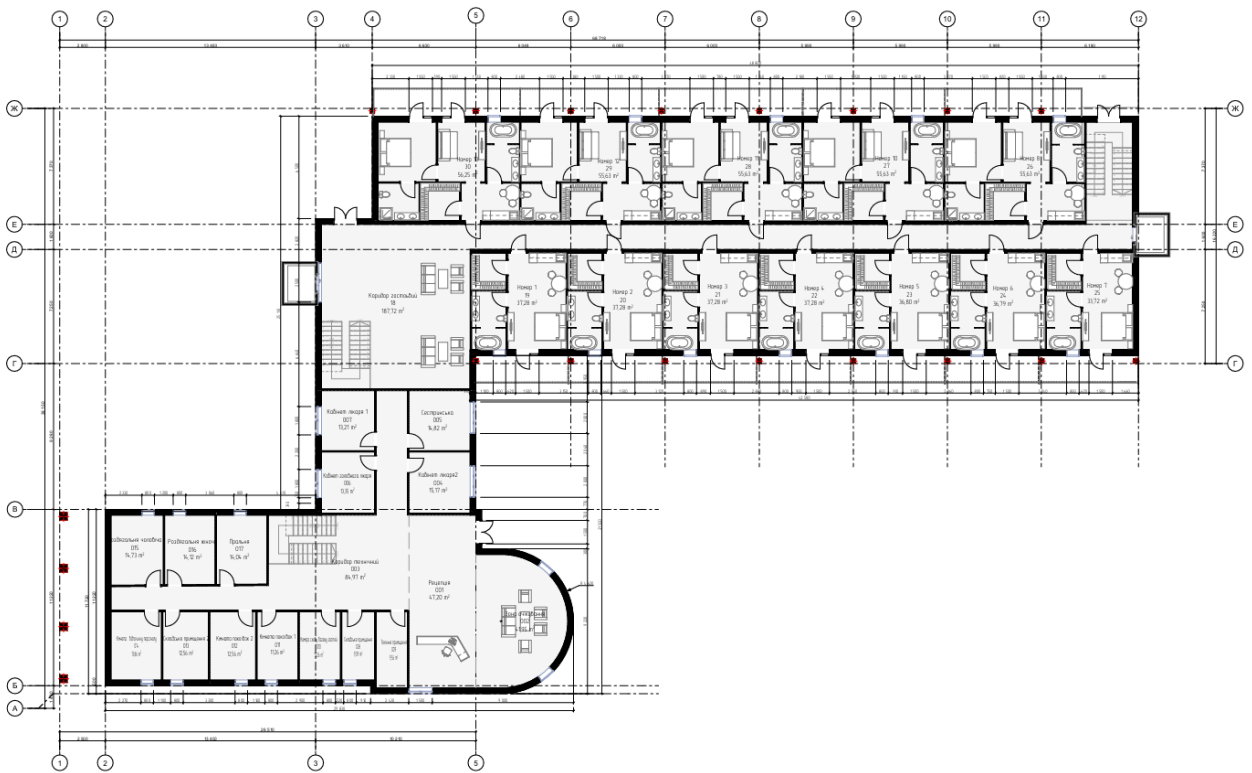

Рисунок 19 Перший поверх спального корпусу

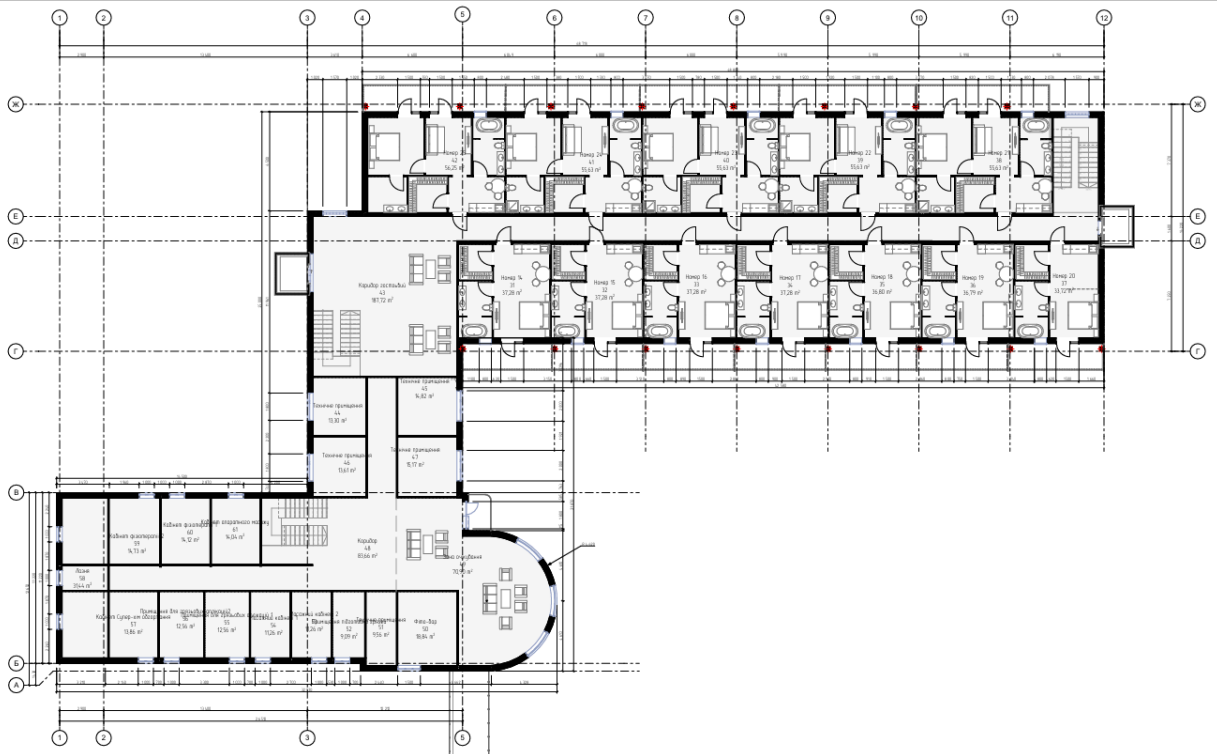

Рисунок 20 Другий поверх спального корпусу

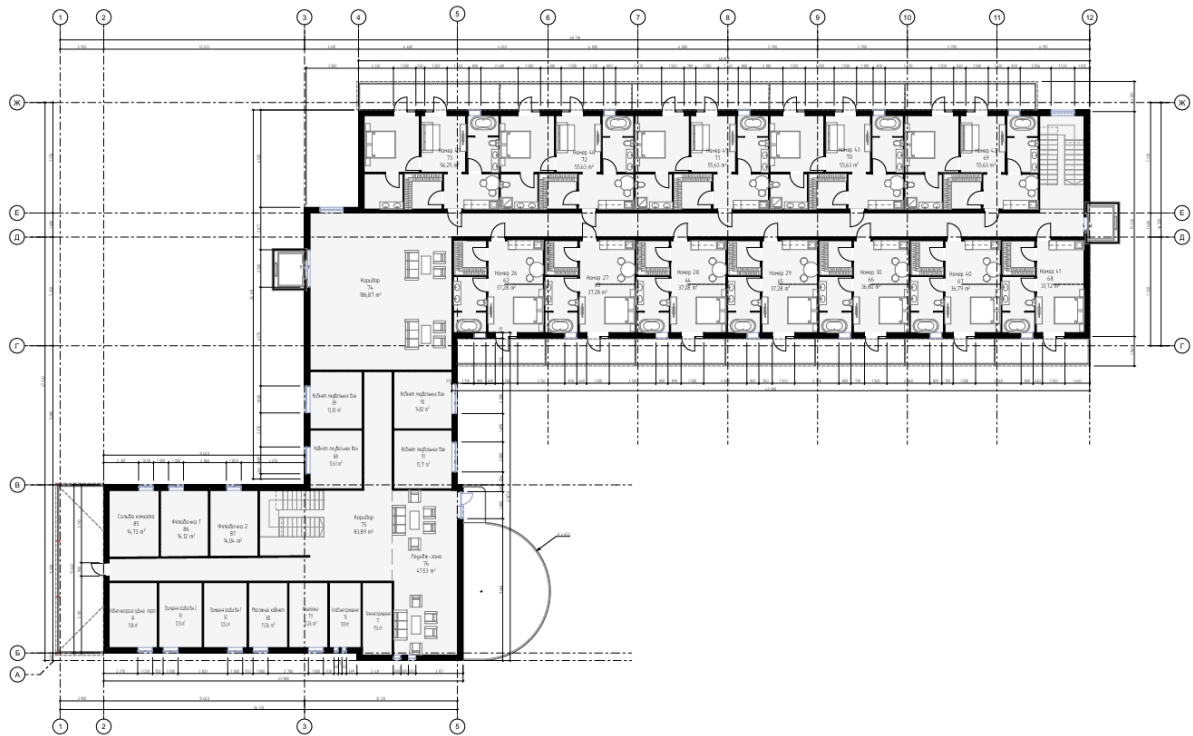

Рисунок 21 Третій поверх спального корпусу

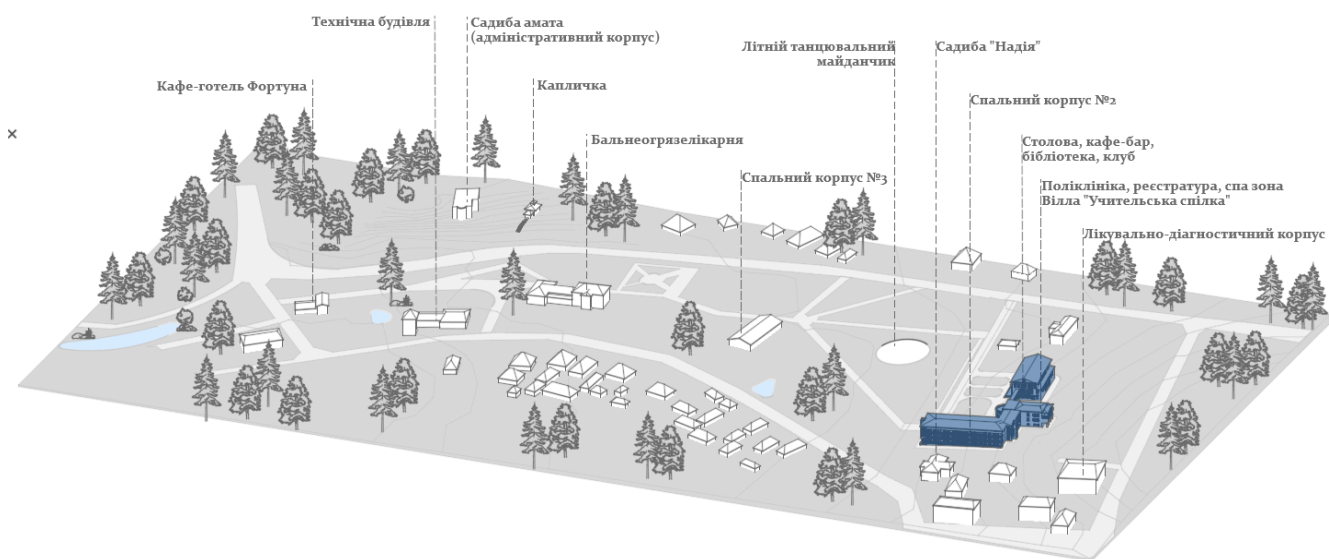

Рисунок 22 Генеральний план території

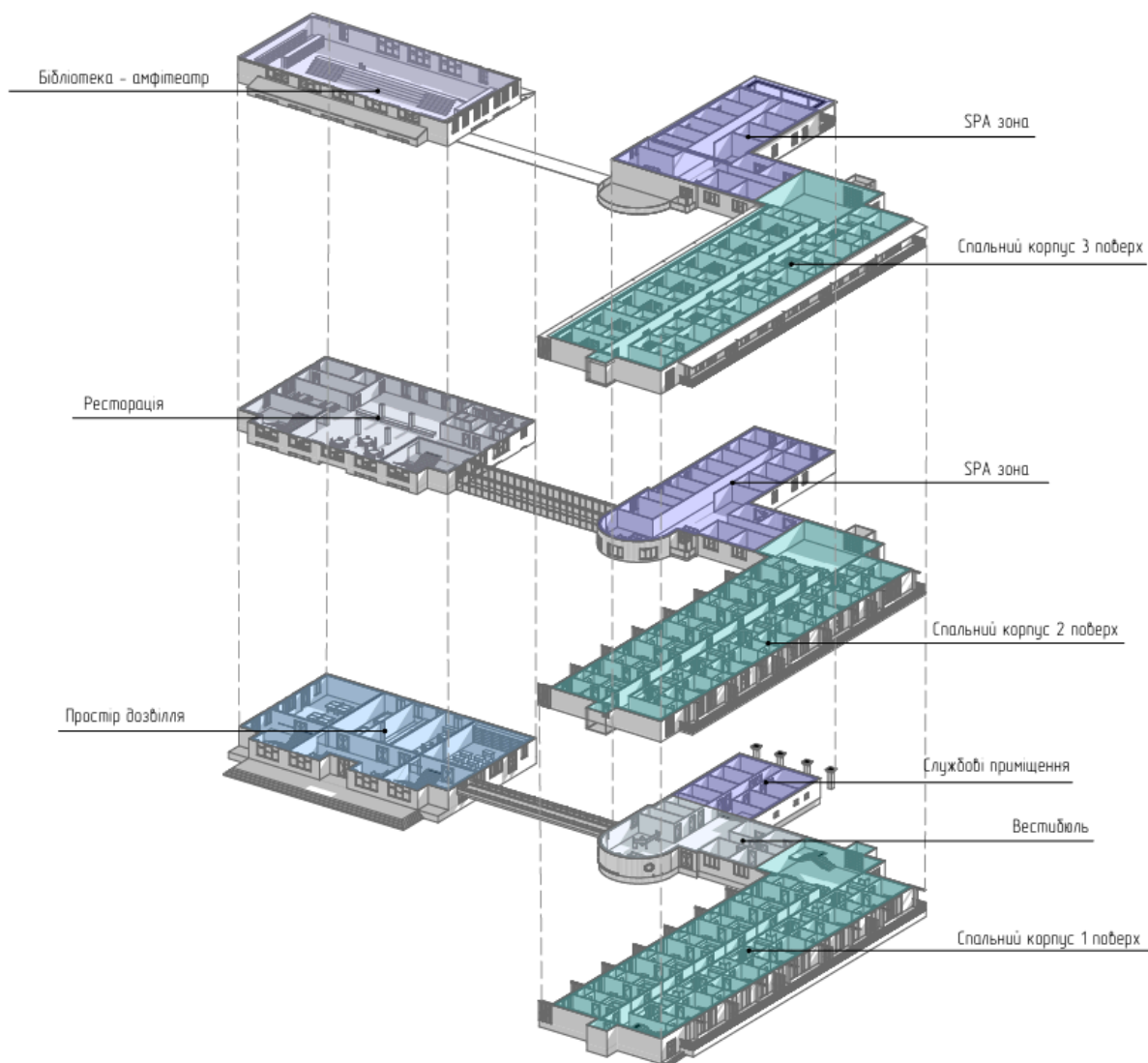

Рисунок 23 Вибух-схема

ДОДАТОК Г

Фонд державного майна України
Державне підприємство
«Управління справами Фонду державного майна України»
01133, м. Київ, вул. Г. Алмазова, буд. №18/9, СДРПОУ 39950170
засоби зв'язку: тел. моб. +38 (050) 607-17-73, e-mail: dp-2015@ukr.net

вих. № 1897/БС
від «16» 04 2026 р.

Єлизаветі КУЧЕРАК
yelyzaveta.s.kucherak@ukd.edu.ua

Щодо розгляду листа

Державним підприємством «Управління справами Фонду державного майна України» (далі Підприємство) отримано скерований лист Фонду державного майна України № 10-47-4-9394 від 13.04.2026 щодо надання відповіді на запит на публічну інформацію Кучерак Є.С від 06.04.2026 щодо надання сканкопій технічного паспорту на будівлі та геодезичної зйомки ділянки території курорту «Черче», розташованого у Рогатинській територіальній громаді Івано-Франківської області, за результатами розгляду повідомляємо наступне

Об'єкт нерухомого майна - нерухоме майно - комплекс за адресою Івано-Франківська область, Рогатинський район, с.Черче, вул.Лепких Братів, будинок 69 було передано на баланс Підприємства на підставі наказу Фонду державного майна України від 28.12.2021 № 2324 «Про визначення балансоутримувача нерухомого майна по вулиці Лепких Братів, 69, с. Черче, Івано-Франківського району, Івано-Франківської області». Актом приймання-передачі майна до Підприємства не передавалася технічна документація (технічний паспорт) та матеріали топографо-геодезичного знімання.

У зв'язку з тим, що Підприємство станом на сьогодні перебуває у тимчасових фінансових труднощах, проведення технічної інвентаризації та землепорядних робіт, станом на день розгляду запиту вказана документація не виготовлялася та не створювалася.

Згідно з положеннями Закону України «Про доступ до публічної інформації», публічною інформацією є відображена та задокументована інформація, що була отримана або створена в процесі виконання суб'єктами владних повноважень своїх обов'язків.

Оскільки запитовані Вами документи у володінні Підприємства відсутні та фізично не існують як задокументовані об'єкти, тому надати їх копії немає можливості (п. 1 ч. 1 ст. 22 Закону).

Додатково повідомляємо, що Підприємством направлено запит стосовно наявності архівних копій техпаспорта за попередні роки до Обласного Комунального Підприємства "Івано-Франківське обласне бюро технічної інвентаризації" для надання відповіді по суті.

В.о. директора **Павло ЯКИМЕНКО**

Рисунок 24 Відповідь на офіційний лист звернення до Фонду Державного Майна, щодо отримання публічної інформації (генеральний план та будівельний паспорт)

ПЛАГІАТ

Метадані

ДОКУМЕНТ

Заголовок

Бакалаврська робота

Автор

Кучерак Є.С.

Науковий керівник / Експерт

ІД документу

333948691

ОРГАНІЗАЦІЯ

Назва організації

King Danylo University

підрозділ

King Danylo University

ЗВІТ

Дата звіту

5/20/2026

Дата редагування

Обсяг знайдених подібностей

Коефіцієнт подібності визначає, який відсоток тексту по відношенню до загального обсягу тексту було знайдено в різних джерелах. Зверніть увагу, що високі значення коефіцієнта не автоматично означають плагіат. Звіт має аналізувати компетентна / уповноважена особа.

25

Довжина фрази для коефіцієнта подібності 2

8911

Кількість слів

75443

Кількість символів